

Heidi fik hjælp til at bekæmpe sin angst

SIDE 16

Vejen væk fra slumkvarterets bordel

SIDE 22

Det her er mit hjem nu

Aman kom til Danmark som uledsaget flygtningebarn og havde følelsen af at have mistet retning i livet. Men med hjælp fra bl.a. hans frivillige værge, Henrik Emmer, og fra socialpædagog Lene Vyff Larsen, har Aman har fået sit kompas tilbage

10/2018 · UGE 31

75. ÅRGANG

ISSN 0105-5399

AnsvarshavendeForbundsformand
Benny Andersen**Redaktion**Jens Nielsen (redaktør), jni@sl.dk
Tina Løvbohm Petersen, tln@sl.dk
Malene Dreyer, mad@sl.dk
Marie Dissing Sandahl, mds@sl.dk
Lea Holtze, lhe@sl.dk
Steven Leweson (layout), stl@sl.dk

Læserindlæg, artikler og anmeldelser er ikke nødvendigvis udtryk for redaktionens eller organisationens mening. Redaktionen påtager sig intet ansvar for uopfordret indsendt stof.

Alle artikler fra Socialpædagogen tilbage til 1999 kan findes på socialpaedagogen.sl.dk/fagblad**Adresse**Socialpædagogen
Brolæggerstræde 9
1211 København K
Tlf. 7248 6000. Fax 7248 6001
Åbningstid: mandag-onsdag 9-15,
torsdag 9-17, fredag 9-13
nyhedsrum@sl.dk
socialpaedagogen.sl.dk**Læserbreve og kronikker**Socialpædagogen er forpligtet til at optage læserbreve fra medlemmer. De må højst fylde 2.000 anslag. Læserbreve med injurierende indhold kan afvises. Kronikker bringes efter en redaktionel vurdering og må højst fylde 8.000 anslag. Læserbreve og kronikker, der bringes i bladet, offentliggøres også på internettet. Indlæg sendes til nyhedsrum@sl.dk**Annoncer**Sendes til annoncer@sl.dk
Se priser, formater, deadlines osv. på socialpaedagogen.sl.dk**Kommende deadlines**

Deadline for læserbreve og stillingsannoncer til 11/2018, der udkommer i uge 34, er torsdag den 9. august kl. 12. For tekstsiderannoncer er deadline til 11/2018 onsdag den 8. august.

Redaktionen af 10/2018 er afsluttet den 24.7.2018

AbonnementAbonnementspris 2018:
840,00 kr. inkl. moms (17 numre)
Løssalg: 50,00 kr. + porto**Oplag**45.049 i perioden
1.7.16-30.6.17**Produktion**

KLS Pureprint A/S

Forsidefoto

Ricky John Molloy

Medlem af:

DANSKE MEDIER

KOMMENTAR

Vi ser desværre, at der på det socialpædagogiske område er alt for stor risiko for både fysisk og psykisk overbelastning

Tænketank skal holde på det grå guld

Af Michael Madsen
Forbundskasserer

FOTO: RICKY JOHN MOLLOY

Regeringen har nedsat en tænketank for et længere og godt arbejdsliv, populært kaldet Seniortænketanken. Tænketanken skal bidrage med forslag til, hvordan kvaliteten i arbejdslivet for seniorer kan forbedres, så flere kan blive længere på arbejdsmarkedet og udskyde pensionen.

Socialpædagogerne hilser initiativet velkommen. Hos Socialpædagogerne ser vi en relativt høj tilslutning til efterlønsordningen, som peger på, at mange medlemmer overvejer, om de kan holde til at blive på arbejdsmarkedet helt frem til pensionsalderen. I takt med at pensionsalderen over de kommende år hæves, bliver denne type overvejelser kun mere aktuelle.

Samtidig ved vi fra arbejdsmarkedet generelt, at seniorer, som oplever at have et godt, stimulerende arbejde, gerne vil blive flere år på arbejdsmarkedet. Derfor er det på sin plads, at der kommer forslag på bordet i forhold til, hvordan vi sørger for, at mange flere seniorer oplever det som en reel mulighed at fortsætte arbejdslivet.

LO har fået to pladser i tænketanken, og hermed får Socialpædagogerne mulighed for at bidrage til arbejdet via en følgegruppe, som jeg indtræder i. Fra Socialpædagogernes side vil vi som udgangspunkt have fokus på, hvordan man kan styrke arbejdspladsernes forebyggende arbejdsmiljøindsats.

For vi ser desværre, at der på det socialpædagogiske område er alt for stor risiko for både fysisk og psykisk overbelastning. Vi vil ligeledes have fokus på, om der kan gøres mere i beskæftigelsesindsatsen for at hjælpe ledige seniorer hurtigere tilbage i arbejde – særligt dem, som har brug for et sporskifte for at få et godt seniorarbejdsliv.

Sidst, men ikke mindst, vil vi arbejde for, at det fortsat kan betale sig for seniorer at bevare tilknytningen til arbejdsmarkedet – også for dem, som har brug for at arbejde på nedsat tid i den sidste del af deres arbejdsliv. Her har de nye regler på pensionsområdet medført, at medlemmer, der benytter muligheden for at gå på delpension mister en række af de økonomiske fordele, som er forbundet med pensionsindbetalinger i de sidste år inden pensionsalderen. Hvad man reelt mister ved at benytte muligheden for delpension, bliver samtidig mere komplekst at få indblik i.

Formålet er klart at øge incitamentet og gevinsten ved at blive på arbejdsmarkedet. Men det er ærgerligt, hvis man samtidig gør det mindre attraktivt at arbejde på nedsat tid for den gruppe af seniorer, som gerne vil blive på arbejdsmarkedet, men ikke længere kan arbejde på fuld tid.

INDHOLD

FOTO: RICKY JOHN MULLOY

04 FRIVILLIGHED

På Ungdomscentret Allégården har socialpædagog Lene Vyff Larsen og hendes kolleger været vant til at bruge meget tid på samarbejdet med de anbragte børns biologiske forældre. Men da stedet for nogle år siden blev allokeret udelukkende til uledsagede flygtningebørn fulgte en helt ny type samarbejdspartner med: frivillige. I samarbejde med de frivillige bliver børnenes indre kompasnål sat på rette kurs igen

10 NYE JOBMULIGHEDER

Louise Bengtson skaber møder – møder, der giver gode oplevelser på dagen og sætter sig i kroppen og giver glæde og trivsel. Hun er socialpædagog og en af 12 oplevelsesmedarbejdere, der er ansat i Aarhus Kommune og er knyttet til syv af byens plejehjem. 'Jeg prøver ikke at regne ud, hvad de gamle fejler, men at ramme dem med gode oplevelser', fortæller hun

14 UNGDOMSKRIMINALITET

Vi gør sårbare børn til kriminelle børn

16 VENDEPUNKT

Hun blev ramt angst over et glas vand, hun blev inden døre og holdt sine børn fra sig, når de var syge. Heidi Jensen havde det med egne ord 'så skidt, at det er svært at forestille sig'. Men så blev hun henvist til Esbjerg Kommunes Kraftcenter – og her blev mødet med socialpædago­gen Michael Petersen et vendepunkt i hendes liv

FOTO: CHRISTEN HOLTE

20 TEMAMØDER

Find ind til Livskraften

20 ARBEJDSSKADER

Urimelig lang ventetid på erstatning

21 SOCIALPSYKIATRI

Ombudsmand: Beboersikkerhed skal forbedres

22 INTERNATIONALT

Vejen væk fra slumkvarterets bordel

26 KONFERENCE

Udsatte børn i stærke fællesskaber

26 PSYKIATRI

Gratis temamøder i både øst og vest

27 ANBRAGTE

Minister vil styrke Socialtilsynet

28 ANALYSE

Vi taber udsatte børn på gulvet

30 UDDANNELSE

Nyt tiltag skal få sårbare unge i skole

30 MEDLEMSSERVICE

Topplacering til a-kassen

31 SOCIALPOLITIK

Nu kan der kun være Én plan

32 SYNSPUNKT

Vi kan gøre så meget mere

Aman har fået sit kompas

tilbage

FRIVILLIGHED

Jeg var den voksne, der holdt særligt øje med ham – lagde mærke til, når han havde fået nye sko, huskede at lave hans livret og lyttede til hans stile om H.C. Andersen, så han kunne få den anerkendelse og opmærksomhed, som er vigtig for alle børn og unge

Lene Vyff Larsen, socialpædagog, Allégården

Som uledsaget flygtningebarn havde Aman følelsen af at have mistet sin fornemmelse for retning i livet. Men med hjælp fra bl.a. hans frivillige værge, Henrik Emmer, og fra socialpædagog Lene Vyff Larsen, er han i dag i stand til at lave nye pejlinger

Af Lea Holtze, nyhedsrum@sl.dk

Foto: Ricky John Molloy

Hvad er dine planer for sommerferien, spørger Henrik Emmer, og Aman fortæller, at han skal have læst tre bøger i dansk, skrive en boganmeldelse og øve sig på matematik.

– Det er jeg ikke så god til, tilføjer han og viser Henrik den digitale matematikportal MatematikFessor på sin computer, som han skal bruge til at øve sig.

– Måske er det noget, vi kunne gøre sammen – ville det give mening, spørger Henrik Emmer.

– Hvis du og Abdullah har lyst, kunne I jo komme med op i mit sommerhus. I er meget velkomne. I kan jo lige snakke om det.

Den familiære dialog i Amans sofa fortsætter mellem de to. Det kunne have været en samtale mellem en far og hans udeboende teenagesøn. Og med den tilknappe polo og det velfriserede hår ligner Aman for så vidt enhver anden 18-årig i Danmark. Og på Amans kommode står en stor billedramme fyldt med billeder af mennesker, der griner og omfavner hinanden – ligesom hvis de var i familie med hinanden.

Det er bare ikke Amans familie.

Aman kom til Danmark den 4. januar 2016 som uledsaget flygtningebarn. I dag bor han i Ungdomscentret Allégårdens hybelafdeling, som ligger på Frederiksberg. Fælles for alle unge her er, at de har været tvunget til at flygte hertil fra krig og forfølgelser – på egen hånd og uden at se sig tilbage. Nogle har mistet deres familie, andre har mistet kontakten til dem. Og dermed har de – i hvert fald for en tid – mistet deres indre kompas.

– De har tidligere været forankret i deres familie og i deres kultur. Nu er de her og kan have

svært ved at vide hvilken vej, de skal dreje deres pil – hvilke valg, de skal træffe i en ny kontekst og kultur, fortæller socialpædagog Lene Vyff Larsen.

Lene Vyff Larsen arbejder på Allégården og har været Amans kontaktperson på stedet, indtil han fyldte 18 år. Henrik Emmer er frivillig og har været Amans værge – eller midlertidige forældremyndighedsindehaver, som det officielt hedder – gennem Røde Kors. Og sammen udgør de en lille trio, der sammen med bl.a. skole og kommune samarbejder om at sætte Amans kompasnål på rette kurs igen.

Høje grin og store tårer

Tidligere var Allégården en socialpædagogisk døgninstitution for danske, udsatte unge. Men efterhånden blev flere og flere uledsagede flygtningebørn også placeret dér. Da flygtningekrisen for alvor eskalerede i 2015, besluttede Frederiksberg Kommune, at stedet udelukkende skulle allokeres til uledsagede flygtningebørn.

Med de nye beboere fulgte et fantastisk leben af arabisk musik, krydret mad, høje grin og store tårer, fortæller Lene Vyff Larsen.

– De fleste af de her drenge er vokset op i stabile familier, hvor de har oplevet kærlighed og fællesskab. Men mange af dem har traumer med sig. De har set ting, som ingen mennesker burde se, flere af dem har mistet familiemedlemmer, og for en del af dem har flugten til Danmark været fuld af voldsomme oplevelser. Nogle har mistet deres forældre, andre aner ikke, hvor de er, eller om de kommer til at se dem igen. Følelsen af savn, uvished og frygt er i perioder ved at æde dem op og gør det rigtig svært for dem at holde fast i sig selv og opretholde en hverdag, fortæller hun.

Den primære omsorgsperson

Derudover følger naturligvis udfordringer med at lande i et helt nyt og helt tilfældigt land og dets kultur. For det betyder, at de unge skal lære et nyt sprog, en ny kultur og nogle andre normer at kende – og de skal lære, hvad det vil sige at være ung i Danmark.

Alt sammen udfordringer, der først og fremmest stiller nogle særlige krav til Lene Vyff Larsen og hendes kolleger. De er de unges primære omsorgspersoner – dem, der får dem op om morgenen og i gang med en ny dag, selvom natten

har været hjemsoget af mareridt. Dem, der forsøger at få de unge til at få øje på deres egne ressourcer ved at snakke om, hvordan de tidligere har handlet, når livet var svært. Og dem, der tager de tunge snakke om, hvordan de skal finde vej gennem livet uden mor og far, og hvad mor og far mon ville have rådet dem til, hvis de var her nu.

– Der ligger en stor, pædagogisk opgave i arbejdet med uledsagede flygtningebørn, for vi skal give dem de bedste betingelser for at klare sig godt i det danske samfund. Vi taler med de unge om, at det er normalt at reagere – fx med angst, søvnbesvær og tankemylder – på de voldsomme oplevelser, de har haft. Men vi prøver også at stille krav til, at de alligevel kommer op og af sted om morgenen, for de får det ikke bedre af at blive liggende, fortæller Lene Vyff Larsen.

De unges livssituation giver desuden civilsamfundet en helt særlig rolle. For de unge skal have en forældremyndighedsindehaver, indtil de fylder 18 år. Med beslutningen om, at der nu kun skulle bo uledsagede flygtningebørn på Allégården, fulgte der derfor også en helt ny samarbejdspartner med.

– Vi er vant til prioritere samarbejde med de biologiske forældre, som til tider kan fylde meget, fordi det er en vigtig opgave. Men nu var der nogle andre parter involveret. For de uledsagede flygtningebørn har – ud over os og en sagsbehandler ved kommunen – også en støttekontaktperson via kommunen, der taler samme sprog som dem og kan kulturoversætte for dem, og en frivillig værge.

Det har rejst nogle spørgsmål om, hvordan rollerne så skal fordeles, siger Lene Vyff Larsen.

Brug for frivillige

Det var nærmest en tilfældighed, at Henrik Emmer tilbage i 2016 besluttede at blive frivillig. Han faldt over et interview i avisen med en tidligere kollega, der var værge for et uledsaget flygtningebarn. Frem for at sende et par hundrede kroner til en nødhjælpsorganisation var rollen som værge en konkret måde at forsøge at gøre en lille, men betydningsfuld forskel midt i en historisk krise, tænkte han ved sig selv.

– Jeg kontaktede Røde Kors, og deres engagement smittede mig. Jeg har selv været i Afghanistan som fysioterapeut med Forsvaret fire gange, så en del af mit hjerte er i Afghanistan. Derfor gav det mening for mig at blive værge for en dreng der fra.

Som værge skulle Henrik Emmer bisidde det uledsagede flygtningebarn, hvis det fx ikke trivedes i skolen eller på Allégården. Han skulle også sidde med ved skolehjem samtaler og andre forældremøder. Og så skulle han være med til at tage stilling til, hvor barnet skulle bo, når det fyldte 18 år, hjælpe med at søge om opholdstilladelse og andre formalia.

– I virkeligheden har min officielle rolle været langt mindre, end jeg havde regnet med, fordi Allégården har løftet rigtig meget, hvilket jo også giver mening, når det er her, Aman bor. Derfor har det været naturligt for mig at trække mig. Der er jo

NÆRHED Som uledsaget flygtningebarn har Aman ingen pårørende til at følge sit liv og tage del i sine inderste tanker. De to vigtige funktioner har hans kontaktperson Lene Vyff Larsen, der er socialpædagog på Ungdomscentret Allégården, og hans frivillige værge, Henrik Emmer, i stedet samarbejdet om.

Det vil være mit råd til alle frivillige: Lyt til de professionelle, og lad det være dem, der sætter dagsordenen – så kan vi frivillige bidrage med noget ekstra

Henrik Emmer, frivillig værge

ingen grund til, at jeg maser mig på. Jeg er jo ikke værge for at opfylde mit behov. Det skal være for Amans skyld, forklarer Henrik Emmer.

I stedet valgte han at supplere den formelle rolle med rollen som voksenven, da han blev værge for Aman.

Oplevelser binder os sammen

Før Aman kom til Allégården, boede han knap et år på børneasylcenteret i Skørping i Nordjylland. Og netop da kommunen havde besluttet, at Henrik Emmer skulle være Amans værge, skulle Henrik Emmer hjem til Nordjylland på juleferie. Så hvorfor ikke slå vejen forbi og møde Aman?

– Jeg kan godt huske, at han kom og besøgte mig. Jeg blev rigtig glad for at se ham. Jeg havde også allerede fået en venneanmodning på Facebook fra Henrik, fortæller Aman.

Henrik Emmer og Aman gik en tur i Skørping og så nogle af de steder, som betød noget for Aman.

– Det er klart, at det første sted i Danmark, Aman har været og hvor han har fået ro på efter den lange flugt, har betydet sindssygt meget for ham. Derfor syntes jeg, at det var vigtigt at se det sted, forklarer Henrik Emmer.

Da Aman den 2. januar 2017 blev overført fra asylcentret til Allégården, modtog han en

invitation til Henriks Emmers 50-års fødselsdag i Købbyen, ligesom Henrik Emmer stod klar med en kagemand med teksten 'Aman 17 år', et par dage efter ankomsten. Henrik Emmer har siden da desuden taget Aman med på cykeltur rundt i København, ligesom de har løbet motionsløb sammen, har været i teatret og til DR's store show 'Hele Danmark fejrer Kronprinsen'.

– For mig at se er det sådan med alle relationer, at det er de oplevelser, vi får sammen, som går lidt ud over hverdagstingene, der binder os sammen. Så selvfølgelig var det helt naturligt for mig, at Aman fx skulle med til min fødselsdag, fortæller Henrik Emmer.

– Vi har haft en masse oplevelser sammen. Det betyder meget for mig, supplerer Aman.

En helt særlig voksen

Den slags ekstraordinære oplevelser har Lene Vyff Larsen derimod sjældent kunnet give Aman. For når hun er på arbejde, skal hun også tage sig af de andre unge på Allégården. Hun kunne til gengæld hjælpe relationen i gang ved fx at invitere Henrik Emmer til aftensmad på Allégården. Og hun kunne være til rådighed for Aman på Allégården.

– Jo mere jeg brugte min erfaring som socialpædagog til at gå på opdagelse i, hvordan han havde det, og være nysgerrig på, hvad han var optaget af som menneske, jo mere tryk blev han ved at dele ud af sit liv – for han ville gerne fortælle, siger hun og bliver bekræftet af Aman.

– Alle, der arbejder her, er søde mennesker. Men Lene er noget specielt, siger han.

Og på den måde er Lene Vyff Larsen blevet den, Aman delte sine inderste tanker med.

– Selvom han gemte sig på værelset, kunne jeg altid få lov at komme ind. Fordi jeg var den voksne, der holdt særligt øje med ham – lagde mærke til, når han havde fået nye sko, huskede at lave hans livret og lyttede til hans stile om H.C. Andersen, så han kunne få den anerkendelse og opmærksomhed, som er vigtig for alle børn og unge, siger hun.

Udfordringer i samarbejdet

Det med at hjælpe de unge med at leve med og håndtere deres traumer er derimod ikke de frivilliges opgave. Og netop den grænse kan nogle gange være svær for dem at finde, fortæller Lene Vyff Larsen.

– Når de unge har det svært, kan det være vanskeligt for værgerne at vide, hvad de skal stille op. I

Undersøgelse af modtagelsen af flygtningebørn

Røde Kors har siden 2011 samarbejdet med flere og flere kommuner om indsatsen med at rekruttere og supervisere midlertidige forældremyndighedsindehavere. I 2015 fik 487 uledsagede flygtningebørn ophold i Danmark. I 2016 og 2017 fulgte henholdsvis 450 og 166 uledsagede flygtningebørn efter.

I undersøgelsen 'En styrket indsats med uledsagede flygtningebørn i kommunerne' fra marts 2018 har Røde Kors undersøgt den kommunale modtagelse af de uledsagede flygtningebørn baseret på interview med sagsbehandlere, støttekontaktpersoner, pædagogiske ledere, frivillige forældremyndighedsindehavere og de uledsagede flygtningebørn selv.

Undersøgelsen viser, at der er sket et fremskridt i forhold til at sikre en god modtagelse i kommunerne. Fx anbringes uledsagede flygtningebørn i højere grad på pædagogiske døgninstitutioner, der specifikt henvender sig til målgruppen.

Læs hele undersøgelsen via www.kortlink.dk/ueb4

de situationer har de unge ofte ikke brug for fokus på det svære. Den tager vi her i stedet, siger hun.

Desuden kan det være svært at finde en balance for, hvor meget information om den unge, hun skal overlevere til den frivillige, ligesom grænsen for, hvad værgerne skal inddrages i, kan være hårfin.

– På den måde er samarbejdet med frivillige da noget, der tager en hel del tid. Men det gør samarbejdet med de biologiske forældre jo også. Og i det store og hele oplever vi, at værgerne er meget lydhøre over for, hvad vi mener og tænker, siger Lene Vyff Larsen.

Henrik Emmers tilgang til rollen som frivillig var at sige til Aman, at han stod til rådighed for ham når som helst. Derudover har Henrik Emmer lænet sig op ad de professionelle.

– Det vil være mit råd til alle frivillige: Lyt til de professionelle, og lad det være dem, der sætter dagsordenen – så kan vi frivillige bidrage med noget ekstra, siger han.

Han er min ven

I dag, hvor Aman er fyldt 18 år, er Henrik Emmer ikke længere officielt hans værge og Lene Vyff Larsen ikke længere hans kontaktperson, men de tre har stadig kontakt. For som Henrik Emmer siger,

så 'slutter det menneskelige engagement ikke ved en specifik dato'.

Aman bor i centrets ungehybel, hvor der kun er tilknyttet en bostøtte nogle enkelte timer tre gange om ugen. Og hverdagen kører med at gå i skole, passe fritidsjob i Netto, købe ind, lave mad og hænge ud med vennerne.

– Det er lidt svært at holde styr på det hele, men jeg har styr på det. Jeg er faldet til, fordi jeg kender Lene og Henrik, og fordi jeg også har mine venner. Henrik er min ven. Og det her er mit hjem nu, siger Aman.

Og det er blandt andet det ekstra, Henrik Emmer tilfører, som er med til, at Aman er faldet så godt til i Danmark, mener Lene Vyff Larsen.

– Jeg har aldrig oplevet, at Henrik truede min position som professionel. Der har været en helt klar rollefordeling, og derfor giver frivillighed i den her sammenhæng rigtig god mening, siger hun og fortsætter:

– Aman står rigtig stærkt og har knoklet for at klare sig så godt som muligt. Han har altid haft et stort potentiale og et godt hoved, men han skal have nogle, der følger med i hans liv, og som ser ham. Det er den forskel, Henrik kan være med til at gøre. ■

OPLEVELSER 'For mig at se er det sådan med alle relationer, at det er de oplevelser, vi får sammen, som går lidt ud over hverdagstingene, der binder os sammen', fortæller Henrik Emmer, der har været frivillig værge for Aman.

NYE JOBMULIGHEDER

De gode møder sætter sig i kroppen

Louise Bengtson ser det som sin opgave at skabe møder mellem mennesker. Hun arbejder med at give oplevelser til de ældre på Aarhus' plejehjem, men når en stor del af dem har glemt oplevelsen kort efter, at den er forbi, hvad efterlader hun så?

Tekst og foto: Simon Jeppesen, nyhedsrum@sl.dk

Hvor er Louise?' – det er nok det spørgsmål, der bliver stillet oftest i dag. Svaret kan være en hånd, der peger, eller et 'hun var her lige før' – eller måske bare en trækken på skuldrene, der betyder, at Louise er overalt.

Vi er på Lokalcenter Hjortshøj uden for Aarhus, som også rummer et plejehjem. Og den Louise, der bliver spurgt efter, er Louise Bengtson, der er socialpædagog og oplevelsesmedarbejder i Aarhus Kommune: Hun skaber oplevelser for de ældre på syv af byens plejehjem.

I dag er Hjortshøjs fire daginstitutioner og Virupskolens SFO mødt op med børn, og plejehjemmet er mødt op med de gamle. Hver institution har forberedt aktiviteter – en stor del af dem udendørs. En spansk kunstner står klar til at lave håndaftryk i gips, som skal indgå i et samlet værk i Aarhus.

Masser af mennesker, masser af aktiviteter, alle skal have en god oplevelse – Louise Bengtson har travlt.

Forstander for Plejehjem Hjortshøj Nancy Skiffard var, inden det hele begyndte, med ude for at sætte stole op:

– Jeg har sat pænt meget personale på i dag. Det her er en prioritet. De kan komme i bad, når de bliver gamle, siger hun med et glimt i øjet.

Skyerne trækker op, vejruddisgen lover både regn og torden.

Initiativ – og så kører det

Da Socialpædagogen mødte Louise Bengtson første gang, var hun netop ved at sige farvel til Birthe – en af 'strikkedamerne'. Det er en gruppe af

damer, som kommer på det lokalcenter, hvor Louise Bengtson har kontor.

Hun har inviteret dem ind på plejehjemmet, hvor de strikker, snakker, drikker kaffe og skaber ro, nærvær og hygge og inddragelse blandt beboerne på plejehjemmet. En helt lavpraktisk ordning, der kræver en idé og et initiativ – bagefter ruller det nærmest af sig selv.

Og det er det, som Louise Bengtson gør: skaber møder. Og i møderne opstår det nye – til gavn for begge parter.

Louise Bengtson er ansat i oplevelsesklyngen i Aarhus, der tæller tolv medarbejdere. Klyngen blev dannet i 2015, og Louise Bengtson har været ansat i halvandet år. Man kunne få den tanke, at hendes arbejde burde laves af de ansatte på plejehjemmene, men at de ikke længere har tid på grund af nedskæringer. Og det var en holdning, som Louise Bengtson mødte, da hun begyndte: At hun havde det job og de opgaver, som de faste på plejehjemmene gerne ville have.

Men hun blev også mødt af noget andet:

– Det chokerede mig, at beboerne var så dårlige, fortæller hun.

Borgerne er så lang tid som muligt i eget hjem. Det vil sige, at de er meget dårlige, når de kommer på plejehjem, hvor de ofte er stærkt demente og har brug for pleje 24 timer i døgnet.

Det kan ikke lade sig gøre

Louise Bengtson er uddannet pædagog, hun har før arbejdet i en SFO og som underviser i pædagogik, udeliv og kreativitet på Aarhus Social- og Sundhedsskole. Hendes tilgang til beboerne er dermed en anden end den, der eksisterer blandt de ansatte på plejehjemmene:

– Jeg har ikke den sundhedsfaglige baggrund og prøver ikke at regne ud, hvad de fejler, men at ramme dem med gode oplevelser, fortæller hun

Som da hun fik en klasse fra sotskolen ud på et plejehjem. De fik til opgave at levere en oplevelse. Det blev et oplæg om hudsult (mangel på fysisk kontakt og nærvær, *red.*) for både beboere og personalet og derefter massage. Et møde til stor gavn for alle:

En på opleveren

Oplevelsesklyngen i Aarhus består af tolv medarbejdere med meget forskellige baggrunde – fra kok til klovn – der har til opgave at skabe oplevelser for beboerne på byens plejehjem.

Socialpædagog og oplevelsesmedarbejder Louise Bengtson har en åben Facebook-konto, hvor man kan se billeder fra hendes arbejde. Søg på 'Oplevelsesmedarbejder Nord Louise Bengtson facebook'.

VÆRT Louise Bengtson fortæller, at det tit er hende der har værtsrollen ved arrangementerne. Hun oplever også en stor efterspørgsel på aktiviteter fra plejehjemmene, og hun har svært ved at sige nej: 'Jeg vil helst ikke være en flaskehals'.

HÆNDER Beatriz Gonzalez, der er kunstner fra Madrid, har et projekt, hvor afstøbninger af aarhusianeres hænder skal indgå i et samlet værk.

Næste side øverst.

SPOR Det er ikke aktiviteten der er det vigtigste. Det er de møder, som kommer, og det spor, møderne efterlader.

Næste side nederst.

AKTIV Bevægelse er vigtigt. De ældre kan vise børnene, hvordan man gør – det handler om koordination og smidighed. Ballonen skal sendes videre med en fluesmækker.

– Eleverne vil vildt gerne ud, men de har svært ved at banke hul igennem til praksis, konstaterer Louise Bengtson.

Hun fortæller, at hun ofte har mødt reaktionen, at 'det kan ikke lade sig gøre – det får vi dem aldrig til'. Og at hun var kendt som 'hende baldamen', fordi hun hele tiden insisterede på udeoplevelser som bål, pandekager og fx en mandeaften med pølser og øl.

Det viste sig, at det kan man godt få beboerne til, når det gribes an med respekt for både dem og de øvrige ansatte samt har fokus på 'mødet'.

Børn og voksne

I Hjortshøj begynder det først at regne, så at tordne. Gummistøvlekasterne bliver stædigt ved, enkelte af de gamle bliver kørt rundt pakket ind i improviseret regntøj af plasticsække, men de fleste aktiviteter trækker indendørs. En af de populære aktiviteter er fælles gymnastik på stole, hvor de gamle viser børnene, hvordan man gør:

– Mødet med vuggestue- og børnehavebørn skaber en kæmpe reminiscens (mindelse eller genklang, *red.*) hos de gamle – og de to grupper har det samme niveau i mange ting, fortæller Louise Bengtson.

Her er hendes pædagogiske baggrund en stor fordel. Hun ved, hvordan børn og pædagoger tænker.

Og hun er værtinden. Hun har ansvar for, at alle føler sig velkomne og respekteret, at alle forlader

arrangementet med en god følelse – også selvom de ikke husker selve oplevelsen dagen efter.

Louise Bengtson fortæller, at det i begyndelsen ofte var forstanderne, der fik hende ud for at sætte aktiviteter i gang. Det store skift sker, når det er personalet, der begynder at få ideer til initiativer, og når initiativerne kan fortsætte, uden at Louise Bengtson behøver at være der:

– Jeg har sat spor, når det er personalet, der begynder at efterlyse initiativer, ikke ledelsen. For så har de set noget, der virker.

Det er, hvad hun oplever nu: At hun kan rykke på kulturen, inspirere personalet og at 'bolden ruller' på de plejehjem, hvor hun er tilknyttet.

Men nu er dagens arrangement ved at være slut – både børn og voksne har fået ristede pølser og er ved at være trætte.

Så hvordan gik det, spørger Socialpædagogen hende dagen efter.

– Pædagogerne blev bekymrede, da det begyndte både at tordne og lyne. Det var lidt træls med vejret. Men på mange planer skete der noget dejligt: Personalet var seje og pakkede de gamle ind i plasticposer. Man *ville* det her. 'Det gør vi igen næste år', har jeg hørt fra alle sider. Men jeg var dæleme træt, da jeg kom hjem, siger Louise Bengtson.

Hun har en fin fornemmelse af at have efterladt noget godt:

– Gode oplevelser efterlader gode stemninger i kroppen. Jeg har efterladt en kerne af glæde. ■

UNGDOMSKRIMINALITET

Vi gør sårbare børn til kriminelle børn

Husordner, overvågning og kropsvisitering. Det skal være del af hverdagen på døgninstitutioner, lyder det i regeringens nye reform af indsatsen mod ungdomskriminalitet. Dybt bekymrende at gøre sårbare børn til kriminelle på den måde, lyder kritikken

Af Lea Holtze, nyhedsrum@sl.dk

Foto: Colourbox

Vi ved, at forebyggende, sociale indsatser virker. Den viden kaster man sådan set bort med den her politiske aftale og skruer i stedet bissen på. Det er meget skræmmende

Verne Pedersen,
næstformand,
Socialpædagogerne

Der findes desværre eksempler på børn helt ned til 10 år, som begår grove overfald eller voldtægter. Disse børn har ligesom en ung på 13 eller 16 år brug for en fast og omsorgsfuld hånd, der viser dem vejen til en kriminalitetsfri tilværelse. Og det vil vi give dem.'

Sådan skrev justitsminister Søren Pape Poulsen (K) i et debatindlæg på Altinget tidligere på sommeren i forbindelse med, at regeringen sammen med Socialdemokratiet og Dansk Folkeparti var blevet enige om en aftale om en reform af indsatsen mod ungdomskriminalitet.

Med den aftale skulle det stå klart, at kriminel adfærd er uacceptabelt og har konsekvenser, forsikrede ministeren. Og med de ord præsenterede han og de øvrige aftaleparter 24 initiativer til at bekæmpe ungdomskriminaliteten i Danmark.

Blandt de 24 initiativer er bl.a. etableringen af et ungdomskriminalitetsnævn, hvor børn ned til 10 år kan stilles for en dommer. Nævnet kan fastsætte en opdragende og genoprettende 'straksreaktion' og et 'forbedringsforløb' for unge, der begår alvorlig kriminalitet.

Desuden skal socialpædagoger og andre medarbejdere have mulighed for øget magtanvendelse rundt om på de sikrede og delvist lukkede døgninstitutioner. Herunder obligatorisk videoovervågning af alle indendørs fællesarealer døgnet rundt og døralarmer på værelserne. På de sikrede institutioner bliver der desuden udvidet adgang til kropsvisitation før og efter besøg, og når børnene og de unge vender tilbage til institutionen.

Som et fængsel

Institutionerne kommer til at ligne fængsler, lød kritikken fra tidligere fængselsinspektør Bodil Philip.

– De sikrede afdelinger får så mange beføjelser, at jeg, som har været fængselsinspektør på et lukket fængsel, som havde de unge 15-17 årige, har svært ved at se de helt store forskelle, sagde hun i DR-programmet Deadline, da aftalen blev præsenteret.

– Vi vil se unge drenge, der skal fuldstændig afklædes foran en medarbejder, når de har været på besøg og kommer tilbage. Det vil de opleve som dybt krænkende, det er der ingen tvivl om.

Den vurdering er Socialpædagogernes næstformand, Verne Pedersen, enig i. Socialpædagogerne har kritiseret, at det politiske udspil har større fokus på indsatser *efter* kriminalitet og ballade end forebyggende indsatser *før*. Det er desuden dybt bekymrende, at politikerne går fra at se de udsatte børn og unge som nogen, der skal have hjælp, til at opfatte dem som kriminelle.

– Man går væk fra sociale indsatser, der tager udgangspunkt i barnets behov, til et retsligt system, der straffer og tager udgangspunkt i at sikre retfærdighed, siger Verne Pedersen.

Det undrer særligt Verne Pedersen, at partierne vælger at gå den vej, efter at ungdomskriminaliteten ifølge Det Kriminalpræventive Råd er mere end halveret fra 2006 til 2015.

– Vi ved, at forebyggende sociale indsatser virker. Den viden kaster man sådan set bort med den her politiske aftale og skruer i stedet bissen på. Det er meget skræmmende. For børn, der ryger ud i kriminalitet i 10-års alderen, er jo børn, der ikke er blevet passet ordentligt på, og som ikke har lært, hvordan man opfører sig. Det kan vi ikke straffe dem for. De har brug for sociale indsatser og for at komme ind i sunde fællesskaber, siger hun.

Ødelægger pædagogikken

Konsekvensen ved i stedet at stemple dem som kriminelle er, at de bliver endnu mere kriminelle, mener Bodil Philip.

– Desuden kan det her ødelægge rigtig meget socialpædagogisk arbejde. For kropsvisitering og overvågning er voldsomt. De fleste vil opleve det som meget grænseoverskridende. De mister den tillid til os, som, vi ellers ved, er helt afgørende for indsatsen hele forløbet igennem, siger hun.

Søren Skjødt, der er forstander på behandlingsinstitutionen Godhavn og formand for Foreningen af Døgn- og Dagtilbud, FADD, er enig i, at man spænder ben for den socialfaglige indsats ved at sætte hårdt mod hårdt over for

de udsatte børn og unge. FADD har foreslået, at man i enkeltstående tilfælde kan ansøge om at bruge døralarmer, men ikke som en generel foranstaltning på institutionerne.

– Det bringer ikke de unge væk fra kriminaliteten og i retning af de voksne, som ellers er det, det hele handler om. Det gælder jo om at få så mange påvirkningsflader som overhovedet muligt, siger han.

Ud over de øgede magtbeføjelser har institutionerne pligt til at fastsætte en husorden, der sætter rammerne for 'acceptabel adfærd på institutionerne'. Der skal være konsekvenser, hvis børnene og de unge ikke overholder husordnerne, lyder det.

'For at sikre, at husordenen kan opfylde sit formål, skal personalet fremover kunne anvende fysisk magtanvendelse, hvis det er nødvendigt for at bringe overtrædelserne af husordenen på døgninstitutionen til ophør', står der i aftaleteksten.

– Politikerne går med den her aftale ind og blander sig i de grundlæggende rammer for de enkelte institutioner. Det kommer da til at udfordre os, lyder reaktionen fra Søren Skjødt.

Med fast hånd

Endelig skal det ikke være op til den enkelte institution at afgøre, om man vil gøre brug af de øgede magtbeføjelser. Politikerne vil derimod ensrette praksis på tværs af alle institutionerne. Og det undrer Søren Skjødt, at man ikke ser fordelene ved at drive institutionerne forskelligt afhængigt af målgruppen. Men det, der bekymrer ham mest, er den hårde retorik i aftaleteksten.

– Jeg bemærker, at man bruger ord som 'fast hånd'. Det er meget gammeldags. Enhver med bare lidt faglig indsigt vil sige, at der skal skabes nogle rammer, der matcher de unges behov, siger han.

Når man derimod indfører opdragende straksreaktioner, hvor de unge fx skal rense graffiti eller vaske brandbiler, har man slet ikke forstået, hvad det er for en målgruppe, man har med at gøre, mener Søren Skjødt.

– Det er børn, der ikke kan konsekvensberegne, og som ikke ser meningen med noget som helst. Hvis de var i stand til det og til at underkaste sig den form for voksenstyring, så havde de gjort det noget før. Man fokuserer desuden kun på handlingen, fx fem smadrede termoruder, ikke den mistrovisel, der har bragt dem derhen. Det bekymrer mig, siger han.

For ham at se hviler der et meget tungt ansvar på medarbejdernes skuldre i forhold til at sikre, at de nye muligheder for magtanvendelser ikke bliver integreret pr. automatik.

– Med den her aftale krydser vi altså en grænse, hvor vi går fra omsorg til straf. Når man krydser en grænse, skal man tænke sig godt om. Derfor skal vi som faggruppe have nogle etiske dialoger om nødvendigheden af de muligheder, og hvordan vi skal benytte dem.

Regeringen vil i efteråret 2018 fremsætte de lovforslag, der skal gennemføre aftalen. ■

Læs Socialpædagogernes formand Benny Andersens kommentar til aftalen: www.kortlink.dk/uekq

Jeg bemærker, at man bruger ord som 'fast hånd'. Det er meget gammeldags. Enhver med bare lidt faglig indsigt vil sige, at der skal skabes nogle rammer, der matcher de unges behov

Søren Skjødt, forstander på Godhavn og formand for FADD

VENDEPUNKT

I dag kan Heidi smøre en rugbrødsmad

Hun kunne føle angst over et glas med vand, gik aldrig uden for en dør og holdt sig fra børnene, når de var syge. Det var en meget syg Heidi Jensen, der i 2016 blev tilknyttet Kraftcentret i Esbjerg. Men så mødte hun Michael Petersen

Af Mai Møller Christensen, nyhedsrum@sl.dk
Foto: Christer Holte

De ligner mest af alt bare to gode venner, som de sidder der i sofaen og snakker. Lokalet indbyder til hygge med sine retro-møbler fra en moderne genbrugsbutik lige henne om hjørnet, ægte kunst på væggene, rustikke detaljer og varme farver. Og heller ikke samtalen lyder spor klinisk:

– Jeg må indrømme, at jeg er lidt bekymret for konfirmationen i næste uge.

– Okay. Lad os tale om det. Hvilke ting gør dig urolig?

– Der kommer mange mennesker. Og der kommer nogle familiemedlemmer, jeg ikke har set i mange år. Jeg er bange for, at jeg pludselig ikke kan være i det.

– Det kan jeg godt forstå. Hvilke muligheder har du, hvis du pludselig ikke kan være i det? Har du planlagt en strategi?

– Ja, jeg lavede en strategi i går. Hvis det er, så kan jeg gå lidt væk. Jeg kan gå for mig selv lidt og få ro på. Bliver det helt slemt, er der en, der godt vil hente mig.

Det er Heidi Jensen og Michael Petersen, der sidder i sofaen. Og alene at de gør dét, og endda i Kraftcentret i Esbjergs centrum frem for i Heidis lejlighed, er stort. 33-årige Heidi Jensen lider af depression og angst, i en grad så hun i slutningen af 2016 ikke havde lyst til at leve mere.

Jeg havde ingenting at give

Da hun endelig fik råbt om hjælp, blev hun gennem psykiatrien tilknyttet Esbjerg Kommunes

Kraftcenter, som er et særligt tilbud for personer med nedsat funktionsevne. Her fik Heidi Jensen fat i hjørnet af sin redningsplanke. For her mødte hun Michael Petersen.

– Jeg havde det så skidt, at det er svært at forestille sig. Min depression og ikke mindst angst var meget voldsom, og jeg kunne pludselig ingenting. Jeg kunne ikke gå ud ad min dør. Jeg kunne ikke tage mig af mine tre børn. Jeg fik ikke spist eller drukket nok, og jeg glemte den personlige hygiejne, fortæller Heidi Jensen, der dengang var 31 år.

Et par gange henvendte hun sig i den psykiatriske akutmodtagelse, hvor de opfordrede hende kraftigt til at blive indlagt, men Heidi Jensen følte, at hun måtte hjem til sine børn. Det ene barn var under et år gammelt og blev stadig ammet. Alt andet tog hendes kæreste sig af.

– Jeg havde ingenting at give mine børn, følte jeg, og samtidig udviklede jeg en sygdoms- og bakterieangst. Jeg blev så bange, når et af mine børn blev syge. Ikke bange for at blive smittet, men bange for, om de blev alvorligt syge, så jeg kunne miste dem. Derfor gik jeg ind i et helt andet lokale og blev dér, når de var syge. Men det er jo slet, slet ikke sådan, man skal være som mor, faktisk omvendt, og jeg havde det rædselsfuldt med det, siger hun.

Nemmere at snakke med Michael

Kraftcentret er et bredtfaavnende tilbud i Esbjerg Kommune, som blev søsat for seks år siden, og som har til formål at give et anderledes tilbud til borgere, som har brug for hjælp til at håndtere hverdagslivet på grund af psykisk sårbarhed, senhjerneskade, en psykisk lidelse, eller fordi borgeren er socialt udfordret.

Socialpædagog Michael Petersen, som blev Heidi Jensens kontaktperson, besøgte hende første gang hjemme i hendes lejlighed.

– Jeg besøgte Heidi hjemme, hvor hun føler sig tryk. Her handlede det jo i første omgang om, at vi skulle opbygge en relation, og Heidi skulle have muligheden for at fortælle, hvor hun var henne. Jeg fortalte også Heidi, at hun altid kunne ringe til mig, og at hun kunne skrive til mig, hvis noget var

Vendepunkt

De kan gøre en verden til forskel – socialpædagoger, der møder den udsatte borger, når han eller hun er nede i en af livets bølgedale. I en serie artikler har vi sat socialpædagogen og borgeren stævne og bedt dem fortælle om det møde og den relation, der blev et vendepunkt i et ellers skrøbeligt og udsat liv.

lettere at fortælle på skrift. Det var en fredag, og om mandagen mødte jeg ind til en mail med 28 skrevne sider fra Heidi, fortæller Michael Petersen med et skævt smil.

Heidi smiler også:

– Ja, jeg har altid haft det lettere ved at skrive tingene, og sådan et visitkort skulle han ikke stikke mig uden at få grundigt svar, ler hun.

Men bliver så alvorlig og tilføjer:

– Der var noget helt fra dag ét, fra Michaels første besøg hos mig, der bare føltes helt rigtigt. Der er ret stor forskel på Kraftcentret og psykiatrien, og for mit vedkommende fik jeg meget mere ud af at være i Kraftcentret, hvorimod jeg ikke følte, jeg kunne åbne mig nok op i psykiatrien. Jeg følte mig ikke tryk der. Det var meget nemmere for mig at snakke med Michael.

Målet er en 0'er

Michael Petersen fortalte også Heidi Jensen om Kraftcentrets måde at arbejde på: At sætte konkrete mål for, hvad hun gerne ville have, der skulle forandre sig i hendes liv, så hun kunne få det bedre. Få og klare mål, som de sammen skulle holde fokus på – og ikke mindst følge løsningen af.

– I Kraftcentret har vi valgt at arbejde med resultat-dokumentation, hvor borgeren sammen

med kontaktpersonen formulerer maks. tre mål. Herefter vurderes det hver måned, hvor borgeren er henne i forhold til målet, ved at score et sted mellem 0 og 4, og hvor 0 er normalfungerende, mens fire er værst fungerende. Borgeren skal så gerne flytte sig fra en scoring på måske 3 eller 4 til en 0'er, forklarer Michael Petersen.

– Historisk har det nok været sådan, at når man arbejdede med mennesker, var det vigtigste, at relationen var god. Det er det stadigvæk, men nu er der kommet et klarere fokus på, hvor man gerne vil ende henne. Og der er ikke tale om tunge funktionsbeskrivelser og handleplaner med 20-25 mål, men om et smidigt værktøj, vi hurtigt kan tage frem og kigge på. Der er jo mange delte meninger om det her new public management, men i det her tilfælde synes jeg, det fungerer virkelig godt, siger han.

Heidi Jensen vidste ikke meget om new public management eller resultat-dokumentation, da hun mødte Michael Petersen. Men hun vidste, at hun gerne ville være en god mor for sine børn. Hun ønskede også at kunne gå ud på gaden og at kunne gøre ting, som andre mennesker gør. Handle ind. Vaske tøj. Smøre madpakker.

Ved at 'regne baglæns' fra målet om at kunne komme ud ad døren fandt Heidi Jensen og Mi-

KONTROL Heidi Jensen har efterhånden fået godt has på sin angst for vand, så hun nu tør gå i vandkanten, hvor hun før ikke engang kunne sidde ved siden af et glas vand.

Den anden dag kunne jeg sidde ved min seksårige datter, mens hun var syg og kastede op. Jeg kan stadig ikke gøre så meget for hende, men jeg sad ved hende, jeg blev ved hende. En situation, der var utænkelig for to år siden

Heidi Jensen, bruger, Kraftcentret i Esbjerg

Michael Petersen ud af, at Heidi Jensens allerførste skridt var at starte på et af Kraftcentrets angsthold.

– Men alene det at skulle møde op derude var meget angstfyldt for mig. Alle de nye mennesker! Og hvis jeg skulle snakke med dem! Så Michael var med den første gang, siger Heidi Jensen.

Kram og rugbrødsmadder

Sådan begyndte de sammen den lange rejse hen mod et bedre liv for Heidi Jensen. Et stort projekt, men som en elefant, der kunne spises ved at dissekere den ned i bittesmå bidder.

Michael Petersen husker, hvordan de især i starten brugte meget tid på at tale om, at Heidi Jensen for at blive den mor, hun gerne ville være, også måtte lære at tænke på sig selv.

– Da jeg mødte Heidi, kunne hun aldrig slippe af, aldrig være der for sig selv. Hun følte hele tiden bekymring for børnene, og følte, at hun ikke bare kunne være sammen med dem, men skulle gøre noget ekstra. Om aftenen, når børnene var puttet, sad hun i timevis og lyttede til dem. For trak de nu vejret rigtigt? Så der var altid et alarmberedskab, der var ekstremt højt, siger Michael Petersen.

Om Kraftcentret

Som følge af kommunesammenlægningen i 2007, hvor tre tidligere kommuners sociale indsats blev lagt sammen, valgte Esbjerg Kommune i 2010 at udarbejde en masterplan, som skulle vende bøtten og skabe både et nyt menneskesyn og et nyt styringssystem (RD) for området. Det medførte bl.a., at man i 2012 åbnede Kraftcentret, som er et mangegrenet tilbud for borgere med funktionsnedsættelse som følge af enten psykiske lidelser eller fysiske eller psykiske handicaps.

- **Høj A-til-A-tid:** Kraftcentret kan bryste sig af at have en meget høj såkaldt A-til-A-tid (ansigt-til-ansigt-tid), hvor personalet er sammen med borgerne. Den ligger helt oppe på 49 pct. Målet er dog, at procenten skal endnu længere op, og senest har personalet i Kraftcentret besluttet at skære ned på de hurtige, men ofte forstyrrende, kollegasamtaler på 10-15 minutter, men i stedet sætte samtalerne ind i en tidsmæssig ramme.
- **30 nye borgere hver måned:** Der er 80 medarbejdere i Kraftcentret. Der er ansat pædagoger, SSA'er, ergoterapeuter, socialrådgivere m.fl. Typisk er der i Kraftcentret et sted mel-

lem 25 og 30 forskellige gruppeforløb kørende hele tiden. Det kan være alt fra mindfulness, angsthold, naturhold, kreative hold, motionshold, socialiseringshold, NADA osv. Der kommer ca. 30 nye borgere ind og ud hver måned, og i øjeblikket er ca. 550-600 borgere indskrevet i tilbuddet. Siden Kraftcentret blev oprettet, har der været over 3.500 indskrivninger. Udfordringerne omhandler oftest psykosociale problemstillinger, eller problemer med at kunne strukturere hverdagen og herunder eget liv.

- **Direkte fra gaden:** Man kan komme direkte fra gaden og få en samtale med en socialrådgiver. Senest 14 dage efter har borgeren fået tilknyttet en kontaktperson i Kraftcentret, hvis man er vurderet inden for målgruppen. Det er ifølge Kraftcentret resultatet af et meget velfungerende treklangssamarbejde (borger/tilbud/myndighed) med Voksenmyndighed i Esbjerg kommune.

Vil man vide mere, må man meget gerne kontakte centerleder Hanne Bøjlund Andersen hba@esbjergkommune.dk eller vicecenterleder Rikke Kargo rika@esbjergkommune.dk

Sammen formulerede Heidi Jensen og Michael Petersen et mål om, at Heidi Jensen skulle skrive et par positive ting fra dagen ned hver aften. Noget, hun stadig gør i dag:

– Her er vi virkelig ude i de mindste ting som: 'Jeg kom ud af sengen i morges. Dét var godt'. Eller der kan stå: 'Jeg gav mine børn et kram'. Bittesmå ting, som andre gør som en selvfølge, men som bare ikke er en selvfølge for mig. Jeg kan mærke, at jeg får vendt min tankegang fra negativ til positiv ved at lave den øvelse, siger Heidi Jensen.

Noget, hun har det særligt svært med, er mad. Når hun har haft det mest skidt, har hun slet ikke spist, og hun har heller ikke kunnet forholde sig til at røre ved mad eller lave mad til sine børn.

– Så det er også noget, vi har trænet meget. At jeg skulle lære at smøre en rugbrødsmad. Det kan jeg i dag, og jeg kan også lave varm mad til mine børn om aftenen og endda nogle gange inddrage dem i madlavningen, smiler Heidi Jensen.

Mod på vandkanten

Et efter et begyndte tallene i Michael Petersens papirer med målene at blive lavere. 3'ere blev til 2'ere. 2'ere blev til 1'ere. Heidi Jensen kom tættere på sine mål.

– Det er gået den rigtige vej hele tiden, og jeg kan så meget mere i dag end for halvandet år siden. Jeg er utrolig glad for det. Det er en helt særlig oplevelse at se, at scoren bliver bedre hele tiden. Michael og jeg mødes ca. hver anden uge, og derudover hvis der opstår noget akut, og så får jeg NADA-akupunktur og går til mindfulness i Kraftcentret, fortæller Heidi Jensen.

Netop den brede vifte af tilbud er et andet af Kraftcentrets kendetegn. Her er idrætspædagoger, der har træningshold og Idrætskraftcentret, som er en afdeling kun bestående af motionstilbud. Her er mindfulness-instruktører og angst-eksperter. Her er NADA-akupunktur og meget mere.

– Hver enkel borger får skræddersyet et forløb, hvor vi håndplukker lige de tilbud, der passer

til ham eller hende. Opdager vi et behov, vi ikke dækker, så opstarter vi en ny læringsgruppe med det. Men mindst lige så vigtigt taler vi sammen på tværs i huset, så Heidi ikke oplever at skulle opdatere os personaler på sin situation hele tiden, og så hun føler sig tryk ved at tale med en anden, hvis jeg en dag ikke lige er der, siger Michael Petersen.

Heidi Jensen nikker og smiler. I dag er hun kommet så langt, at hun i foråret kunne tage til MGP-koncert med sine børn. Her i sommer er familien på ferie i udlandet for første gang nogensinde, og Heidi Jensen har tilmed fået godt has på sin angst for vand, så hun nu tør gå i vandkanten, hvor hun før ikke engang kunne sidde ved siden af et glas vand.

– Og den anden dag kunne jeg sidde ved min seksårige datter, mens hun var syg og kastede op. Jeg kan stadig ikke gøre så meget for hende, men jeg sad ved hende, jeg blev ved hende. En situation, der var utænkelig for to år siden. Jeg er kommet så langt. Vi er kommet så langt, siger hun og smiler til Michael Petersen.

Han returnerer smilet.

– Det er vi virkelig. Du kan godt være stolt. ■

ALARM 'Da jeg mødte Heidi, kunne hun aldrig slappe af, aldrig være der for sig selv. Hun følte hele tiden bekymring for børnene, og følte, at hun ikke bare kunne være sammen med dem, men skulle gøre noget ekstra', fortæller Michael Petersen.

TEMAMØDER

Find ind til Livskraften

To temamøder sætter fokus på arbejdet med borgernes drømme som udgangspunkt, sådan som det er foldet ud i stort projekt i Aalborg

Af Jens Nielsen, jni@sl.dk

Den gælder sådan set for alle, den her definition: 'Livskvalitet er at føle sig betydningsfuld i eget og andres liv i en tilværelse, der er værd at leve for mig'. Den gælder selvfølgelig også for borgere med funktionsnedsættelser, og sætningen er da også udgangspunktet for arbejdet med projekt Livs-

kraft, der gennem de sidste par år er blevet udbredt til alle Aalborg Kommunes tilbud på handicapområdet.

Du har måske allerede læst om projektet i fagbladet? Artiklerne om Aksel, hans botilbud i Vester Hassing og Aksels frivillige hundelufter-ven fik sidste år stor opmærksomhed fra bl.a. socialministerens side

Nu har du chancen for at høre mere om Livskraft-projektet: I september afholder Fagligt selskab om mennesker med kognitive og kommunikative funktionsnedsættelser nemlig to temamøder i henholdsvis Aalborg og Hillerød, hvor Livskraft er på menuen.

Her vil Ann Kinly Klinge, udviklingskoordinator for pro-

jektet, fortælle om arbejdet med at føre de gode tanker ud i livet: Livskraft involverer alle de ca. 600 borgere med funktionsnedsættelser i kommunen, så der er tale om en bred målgruppe af borgere, og målet er da også en indsats, der går på tværs af tilbud og fagligheder.

Erfaringerne fra de to års arbejde med projektet er gode: Mødet mellem den enkeltes drømme og det gode fællesskab får borgerne til at vokse og blomstre. Men det har også stillet nye krav til socialpædagogerne:

– Det er et paradigmeskifte, hvor vi går fra, at pædagogen definerer opgaven og målene omkring borgeren med udgangspunkt i den enkeltes

behov, til i højere grad at tage udgangspunkt i den enkelte borgers drømme og motivation. Den tilgang til opgaven sætter fagligheden i spil på en helt ny måde, fortalte Hanne Lindholm Sørensen, assisterende leder på botilbuddet i Vester Hassing, således til fagbladet Socialpædagogen i forbindelse med ovennævnte artikler. ■

Temamøderne finder sted i Aalborg d. 17. september og i Hillerød d. 19. september, begge dage kl. 16-18. Det er gratis at deltage, og møderne er åbne for alle medlemmer af Socialpædagogerne. Læs mere og tilmeld dig via www.kortlink.dk/uefv. Læs artiklerne om Livskraft via www.kortlink.dk/uefv

ARBEJDSKADER

Urimelig lang ventetid på erstatning

199 dage. Så lang er den gennemsnitlige ventetid på at få en sag behandlet i Erstatningsnævnet. Uacceptabelt, lyder det fra Socialpædagogerne

Af Tina Løvbom Petersen, tln@sl.dk

Knap 3.000 sager ligger lige nu på Erstatningsnævnets bord og venter på en afgørelse.

En del af dem handler om socialpædagoger, der er blevet udsat for voldshandlinger på jobbet – og som nu venter på en afgørelse om, hvorvidt de

får erstatning efter Offererstatningsloven.

– Det er helt uacceptabelt med så lange ventetider. Vi taler om mennesker, der har passet deres job og er helt uden skyld i de hændelser, der er sket – og så skal de vente så lang tid på at få en afklaring. Deres liv sættes på standby i den ventetid, og det har store konsekvenser for deres liv, lyder reaktionen på de lange ventetider fra forbundsformand Benny Andersen.

I øjeblikket har Socialpædagogerne næsten 700 verserende arbejdsskader, hvoraf omkring halvdelen er sager, der handler om vold. En stor del af sagerne kører i Erstatningsnævnet,

som giver erstatning til ofre for forbrydelser. Det drejer sig om erstatning for svie og smerte samt eventuel godtgørelse for tabt arbejdsfortjeneste – og er altså erstatning, der ligger ud over det, man eventuelt har krav på i en almindelig arbejdsskadesag.

Et politisk spørgsmål

– De mennesker, som i deres job har været udsat for en voldshandling, står i en meget stresset og uklar situation, hvor hele deres livsfundament bliver ramt. De har måske ikke klarhed over deres privatøkonomi, de ved ikke, om de kan blive boende i deres bolig eller om de over-

hovedet kan fortsætte med at arbejde inden for det område, de er uddannet til. Derfor er det helt uacceptabelt, at de skal vente i måneder på at få erstatning, siger Benny Andersen.

Han opfordrer nu justitsministeren til at tage fat på området og få analyseret, hvorfor ventetiden er så lang.

– Det er et politisk spørgsmål. Jeg hører jo ofte politikerne tale om retsbevidsthed i det her land – det må også gælde for mennesker, der passer deres job og bliver udsat for en voldshandling. Det er ganske enkelt ikke rimeligt, at de skal vente så lang tid på at komme videre i deres liv. ■

SOCIALPSYKIATRI

De enkelte medarbejdere gør naturligvis generelt deres bedste, så problemstillingen er mere systemisk. Der mangler efter min opfattelse retningslinjer og rutiner på bostederne

Jørgen Steen Sørensen, ombudsmand

Ombudsmand: Beboersikkerhed skal forbedres

Sikkerheden for beboerne på de socialpsykiatriske botilbud er ikke god nok – der mangler retningslinjer for vold og trusler mod beboerne, mener ombudsmanden, der kommer med en række anbefalinger til at sikre et tryggere miljø for beboerne

Af Malene Dreyer, mad@sl.dk

Jeg slår dig ihjel!', råbte en beboer, mens han løb efter en anden beboer på et botilbud med en smørekniv. Derefter ødelagde han forruden på en af de ansattes bil. Efter episoden sørgede ledelsen for krisehjælp til de ansatte i overensstemmelse med botilbudets voldspolitik, men beboerne – dem blev der ikke iværksat noget overfor.

Sådan lød et eksempel fra virkeligheden, da Folketingets ombudsmandsinstitution i 2017 var på besøg på 13 socialpsykiatriske botilbud for at undersøge, hvordan det ser ud med vold og trusler over for beboerne. For mens vold og trusler mod medarbejderne har været i fokus de seneste år, er beboernes sikkerhed blevet overset. Derfor er der behov for at sætte ind for at gøre beboernes sikkerhed på botilbud bedre, konkluderer ombudsmanden.

Ledelserne på botilbudene bør have øget fokus på beboernes tryghed og i relevant omfang indføre værktøjer til at forebygge vold og trusler, anbefaler ombudsmanden.

I tilfældet med smørebordskniv-episoden fortalte naboen til den pågældende under ombudsmandens besøg, at det tit skete, at vedkommende gik amok. De hyppige raserianfald gjorde naboen urolig, og han savnede, at personalet bagefter talte med ham om episoderne.

Manglende retningslinjer

På de fleste botilbud, som ombudsmanden besøgte, var der ikke nogle retningslinjer for vold og trusler mellem beboerne (voldspolitik), ikke nogen systematisk registrering af vold og trusler mellem beboerne og dermed heller ingen systematiske analyser af episoderne for at finde årsager og mønstre. Ombudsmandens besøgs- hold anbefaler derfor botilbudene at indføre retningslinjer for håndtering af vold og trusler mellem beboerne.

En voldspolitik bør efter ombudsmandens vurdering bl.a. forholde sig til forebyggelse, håndtering af og opfølgning over for offer, gerningsmand og eventuelle berørte medbeboere i forbindelse med en konkret episode og håndtering af vold og trusler om vold fra udefrakommende personer.

Derudover er ombudsmandens anbefaling, at de socialpsykiatriske botilbud:

- Systematisk registrerer forekomsten af vold og trusler mellem beboerne og analyserer data med henblik på forebyggelse mv.
- Anvender risikovurdering i det daglige arbejde og sørger for at iværksætte relevante tiltag, hvis en beboer udviser risiko for udadreagerende adfærd.
- Har en klar politik for politianmeldelser, som personalet er bekendt med.
- Er opmærksomme på, om der er mørketal i registreringer af forekomsten af vold og trusler mellem beboerne.
- Har fokus på korrekt håndtering af beboernes medicin, så man fx undgår medicinsvigt.
- Løbende er opmærksomme på, om beboernes støttebehov svarer til botilbudets målgruppe.
- Sørger for, at de fysiske rammer i videst muligt omfang indrettes på en måde, der mindsker risikoen for konflikter. Det kan fx skabe konflikt at dele køkken og bad.
- Har fokus på at sikre stabilitet i personalegruppen, idet store udskiftninger i personalet kan skabe større risiko for konflikter mellem beboerne. I det omfang der er behov for at bruge vikarer, bør der bruges faste vikarer, som kender det enkelte botilbuds procedurer og tilgange med hensyn til bl.a. pædagogik og arbejde med at forebygge vold og trusler. Vikarer bør

altid være på vagt sammen med en fastansat, som er bekendt med disse procedurer og tilgange.

- Sørger for løbende kompetenceudvikling af personalet fx gennem kursus om konflikthåndtering eller voldsforebyggelse og opfølgningskurser.

Arbejdet er i gang

Undersøgelsen viser samtidig, at alle de besøgte botilbud i et vist omfang arbejdede med at forebygge vold og trusler mellem beboerne. På de fleste botilbud er det en integreret del af det pædagogiske arbejde, at man arbejder med fx low arousal eller lignende konflikt-dæmpende pædagogiske tilgange til beboerne, og at man har en nultolerance i forhold til vold og trusler, konstaterer ombudsmanden.

Ombudsmanden understreger også, at besøgs holdet har oplevet stor velvilje på de socialpsykiatriske botilbud i forhold til at løse problemerne på området. De beboere, som ombudsmandens besøgs hold talte med på de besøgte botilbud, gav generelt udtryk for stor tilfredshed med personalet på botilbudene.

– De enkelte medarbejdere gør naturligvis generelt deres bedste, så problemstillingen er mere systemisk. Der mangler efter min opfattelse retningslinjer og rutiner på bostederne, som i sidste ende kan gøre hverdagen mere tryk for beboerne, siger Jørgen Steen Sørensen. ■

INTERNATIONALT

Vejen væk fra slumkvarterets bordel

Et dansk-støttet projekt i Indien giver håb til kvinder og børn, der lever under usle vilkår på slummens bordeller. Det handler både om skadesreduktion og veje ud af prostitutionen

Af Maria Rørbæk, nyhedsrum@sl.dk
Foto: Christian Als / Scanpix og Maria Rørbæk

Når jeg går rundt i kvarteret, lægger jeg mærke til, hvem der har et særligt stort behov for hjælp. Det kan fx være, fordi de er blevet slået, eller fordi de er gravide

Ratnamala Khandare,
socialarbejder,
Projekt Salina

2000 kilometer væk hjemmefra forstod Sultana, at hun var blevet snydt. Det lovede job med rengøring og andet husarbejde var en kæmpe løgn. I stedet skulle hun tvinges til prostitution.

– Jeg græd og græd og græd og vidste ikke, hvad jeg skulle gøre. Jeg var spærret inde og blev slået og truet, og jeg kunne ikke komme til at tale med min mand, fortæller hun.

20 år gammel havde Sultana ellers øjnet en vej ud af arbejdsløshed og ekstrem fattigdom, da en slægtning foreslog, at hun og hendes mand rejste tværs over Indien fra Kolkata til Mumbai. Han lovede at skaffe manden arbejde som maler og Sultana job som hushjælp, og hun forestillede sig, at de på den måde kunne tjene penge nok til mad, tøj og et sted at bo. I stedet blev hun adskilt fra sin mand, låst inde i et rum og presset til at tage sin første kunde.

– I 15 dage sagde jeg nej. Så opgav jeg, og det gjorde mig forfærdelig ked af det. Hvad hvis mine forældre hørte, at jeg havde gjort det? Hvordan skulle de så nogensinde kunne acceptere mig?

Fagbladet Socialpædagogen møder Sultana på det dansk-støttede Projekt Salina, der hjælper prostituerede og deres børn i et bordelområde i slumkvarteret Turbhe, der ligger i Mumbais udkant. Tæt på en togstation, hvorfra kunderne hver aften kommer tilstrømmende.

– Prostitution findes i alle samfundslag, men det her er for de fattigste. Tariffen svinger mellem 500 rupees (50 kr.) og helt ned til 50 rupees, og selvom kvinderne har 10-15 kunder på en nat, giver det kun en meget lav indkomst, siger mr.

Christopher, der er direktør for den kristne hjælpeorganisation Community Development Centre, Prem Kiran, der står for den daglige drift af Projekt Salina (se faktaboks).

Politiet ser den anden vej

Mr. Christopher fortæller, at Sultanas historie er typisk på den måde, at langt de fleste prostituerede i Mumbai kommer langvejs fra – enten fra andre delstater i Indien eller fra andre lande, især Nepal.

– Mange er blevet udsat for trafficking, og bliver presset og truet. Selv om det egentlig er ulovligt i Indien, bliver politiet betalt for at se den anden vej, og der er endda eksempler på nogle, som er flygtet hen på politistationen, hvorefter politiet har kørt dem tilbage til bordellet. Kvinderne bliver typisk lokket til Mumbai med falske løfter, og når de så finder ud af, hvad de egentlig skal, er de alene her – i en meget dårlig situation.

Sultana arbejdede seks måneder på bordellet. – De tjente 200.000 rupees på mig (20.000 kr.), men jeg fik ikke en rupee. Efter et stykke tid fik jeg lov til at se min mand, men kun i kort tid – og han skulle betale det samme som kunderne, siger hun.

En dag fik Sultanas mand lov til at tage hende med ud fra bordellet, så han kunne invitere hende på en kop the.

– Da havde vi været der så længe, at de nok ikke troede, at jeg ville stikke af – men det gjorde vi. Min mand havde skaffet en lille smule penge, så vi med det samme kunne stoppe en auto-rickshaw, og få den til at køre os ned på stationen, hvor vi sprang på et tog og kørte med uden billet. Så kom vi væk, siger hun.

Mr. Christopher fortæller, at det ikke altid går så nemt. Mange taxa- og rickhaw-chauffører bliver betalt for at holde øje med kvinderne, og hvis de prøver at komme væk, bliver de kørt tilbage til bordellet, hvor de måske bliver straffet.

– Så selvom det fx ser ud som om, en kvinde kan gå frit og alene rundt, er det langt fra altid, at de er frie, fortæller han.

Et voksende problem

Mr. Christopher anslår, at der er omkring 300.000 prostituerede i Mumbai, og der bliver flere og

flere, hvilket efter hans overbevisning hænger sammen med en øget efterspørgsel som følge af internettet og den nemme adgang til porno.

I slumkvartererne er den overvejende del af kunderne immigranter, der i en periode efterlader familien andre steder i Indien for at arbejde i Mumbai, og så er der også en mindre gruppe af unge ugifte mænd. I modsætning til i Danmark er det svært at have almindelige kæresteforhold, da pigerne typisk er under skarpt opsyn.

For Sultana blev tiden uden prostitution kort.

Først lykkedes det at finde noget arbejde med byggeri, men da det var slut, kunne hverken hende eller manden finde noget andet. I Indien er fattigdommen åbenlys, og mange sover på gaden, og for Sultana var det ekstra svært at få job, fordi hun ikke kendte Indiens nationalsprog, hindi, men kun talte bengali, der er det lokale sprog i Kolkata. Men på en eller anden måde skulle hun og hendes mand jo have mad og tag over hovedet. Både til sig selv og til deres lille barn.

Hjem til Kolkata kunne de slet ikke tage. Dels fordi der er så langt, dels fordi Sultana var så skamfuld. Til sidst kunne hun kun se en udvej:

– Jeg ville lyve, hvis jeg sagde, at jeg ikke havde gået i seng med nogen for at skaffe mad til mig selv og mit barn, for det har jeg, siger hun.

Hun flyttede ind i bordelområdet i Turbhe og fik langsomt flere og flere kunder.

– Dengang havde jeg kun en tanke: Jeg vil væk fra det her. Men jeg havde ingen idé om, hvordan jeg skulle komme det.

Følelsen af at være menneske

Mr. Christopher fortæller, at følelsen af total håbløshed er almindelig blandt kvinderne i bordelområdet, og at mange føler sig uværdige.

– Kvinderne kan heller ikke bare rejse hjem, for hvis det kommer frem, at de har været prostituerede, vil de typisk blive udstødt – også selvom det har været under tvang. I de tilfælde hvor det lykkes at hjælpe en kvinde tilbage til hendes hjemegn, er vi ofte nødt til at stikke en lille løgn, så vi fx fortæller familie og pårørende, at kvinderne har lavet husarbejde under slavelignende forhold, siger han.

Han fortæller, at de ikke bare kan hjælpe kvinderne ud af prostitution fra den ene dag til den anden.

– Første skridt er at give dem følelsen af, at de også er mennesker, siger han.

Derfor fokuserer Projekt Salina, der åbnede i efteråret 2015, meget på skadesreduktion. Det er meningen, at kvinder og børn skal få et pusterum

FORHINDRINGER | Indien er fattigdommen ekstrem, og det er medvirkende årsag til prostitutionen (arkivfoto).

80 pct. af tiden hader mødrene deres børn, fordi de oplever, at de er en forhindring for at få kunder. Om natten ligger børnene tit og sover under sengen, mens deres mødre har kunder, og mange bliver bedøvet med alkohol

Mr. Christopher, direktør, Community Development Centre

fra det hårde liv og fx nyde en god stund med varm mad. Rammerne er to lejede lokaler, der ligger i selve bordelområdet. Det ene rummer et køkken og et opholdssted med spisebord, og det andet minder om en gammeldags skole med træpulte på række. Denne eftermiddag kommer en gruppe større børn herhen efter skole. En pige finder en kasse med tegnegrej og papir, og så sætter de sig og klipper figurer i glanspapir.

– Vi kan desværre ikke tilbyde børnene særlig gode fysiske rammer, og her er fx ingen legeplads. Men børnene får oplevelsen af, at der er et trygt sted for dem. Her kan de få ro, siger mr. Christopher.

Han understreger, at bordelområdet ellers er et ekstremt råt sted at vokse op.

– 80 pct. af tiden hader mødrene deres børn, fordi de oplever, at de er en forhindring for at få

kunder. Om natten ligger børnene tit og sover under sengen, mens deres mødre har kunder, og mange bliver bedøvet med alkohol. Der er også tilfælde, hvor kunderne misbruger børnene, og pigerne har en meget høj risiko for selv at komme ud i prostitution, fortæller han og forklarer, at projektet målrettet arbejder med at skabe en bedre tilknytning mellem mødre og børn.

Opsøgende arbejde

Der er tre ansatte i projektet: En madmor, en lærer, der bl.a. giver børnene lektiehjælp, og en opsøgende gademedarbejder, der hver dag går rundt i kvarteret og taler med kvinderne. Hun hedder Ratnamala Khandare og har mere end 20 års erfaring med socialt arbejde.

– Ratnamalas særlige talent er, at hun kan skabe gode relationer, siger mr. Christopher.

Denne eftermiddag viser hun rundt i kvarteret, hvor omkring 800 prostituerede holder til i små rum, der deles af op til otte kvinder – med tæpper hængt op mellem sengene. Om aftenen og natten er her hektisk aktivitet og kvinderne kæmper om kunderne med høje tilråb.

Nu er her mere roligt.

To kvinder halvsover foran deres hjem med hver sin baby liggende ved siden af sig.

Andre spiller kort med en stabel penge i mellem sig, og nogle lytter til musik.

Selvom de fleste smiler til Ratnamala Khandare, har de også noget udslukt i øjnene.

– Det er min søster. Der er min mor. Og det er min datter, siger Ratnamala Khandare gang på gang. Hun fortæller, at hendes vigtigste arbejdsmetode er at udvise kærlighed.

– De kvinder, der bor her, er vant til, at alle udnytter dem – og de udnytter også hinanden. Men jeg prøver at være som et familiemedlem, og når jeg sætter ord på og siger, at jeg er deres mor, søster eller datter, skal ordene ikke komme fra læberne eller hjernen. De skal komme fra hjertet.

Hårdkogt æg og mælk

– Derudover er mit vigtigste arbejdsredskab at lytte: Jeg præsenterer ikke løsninger med det samme, men giver tid. Og jeg understreger altid, at jeg er her for at hjælpe dem, men det er dem, der skal træffe beslutningerne i deres liv. Ikke mig, siger Ratnamala Khandare.

Hun fik god kontakt til Sultana, da hun var gravid med sit andet barn.

– Når jeg går rundt i kvarteret, lægger jeg mærke til, hvem der har et særligt stort behov for hjælp. Det kan fx være, fordi de er blevet

Støtte fra Danmark

Projekt Salina startede i efteråret 2015 på initiativ af den danske fotograf Lea Sorth, der blev så berørt af den håbløse situation for kvinderne og børnene i bordelområdet, at hun startede en dansk forening for at samle penge ind til et støttecenter.

Basisbudgettet er ca. 8.000 kr. om måneden, der bl.a. dækker husleje og lønninger til tre ansatte. Heraf kommer omkring to tredjedele fra Danmark, hvor der bl.a. samles ind gennem medlemskaber af foreningen Salina, yogakurser og forskellige events – fx på Kvindernes Internationale Kampdag.

Projektet hjælper i større eller mindre grad et varierende antal af de omkring 800 prostituerede, der bor og arbejder i slumkvarteret Turbhe i Mumbai. Støtten omfatter alt fra udlevering af et hårdkogt æg til massiv rådgivning. Hver dag er der et tilbud om aftenskoleundervisning, og her møder omkring 15 kvinder op – det er forskellige kvinder fra dag til dag.

Der er tilknyttet omkring 65 børn til projektet.

Det er den lokale, indiske samarbejdspartner Prem Kiran, der står for den daglige drift. Prem Kiran er en underafdeling af Community Development Centre, Lutheran Church, og ud over Projekt Salina driver de 18 andre projekter i Mumbais slum, fx for gadebørn.

Projektet har fået sit navn, Salina, efter en af de kvinder som Lea Sorth mødte i bordelområdet.

Læs mere på www.thesalinaproject.com

slået, eller fordi de er gravide, og så gør jeg noget særligt for dem. Fx hjalp jeg Sultana med at komme til lægen, og hver dag gav jeg hende et hårdkogt æg og noget mælk, fortæller Ratnamala Khandare.

Langsomt fik hun opbygget en god relation til Sultana.

– Jeg talte meget med hende om, at det ikke er hendes egen skyld, at hun er havnet her, og at hun skal tænke på sine børn: Hvordan kan hun give sine børn en chance for et bedre liv? Og så viste jeg på mange forskellige måder, at jeg er der for hende.

Hindi på aftenskole

Efter et stykke tid sagde Sultana ja til at deltage i projektets bønnemøder, der bl.a. handler om at blive tilgivet for sine synder. Selvom organisationen er kristen, er møderne også åbne for hinduer og muslimer, og Ratnamala Khandare er selv hindu. Efter en tid med bønnemøder begyndte Sultana også at komme i projektets aftenskole, hvor hun en time om dagen blev undervist i bl.a. hindi.

I dag viser hun, hvad hun kan.

Med en blyant i hånden stiller hun sig op foran tavlen med skrifttegn.

– Kha, go, gha, na, siger hun, mens hun banker let på det ene skrifttegn efter det andet.

Stoltheden lyser ud af øjnene på hende, og den bliver ikke mindre, da Ratnamala Khandare sætter ord på alt det, hun har lært: Før kunne hun ikke engang læse skiltet ved et busstoppested. Nu er hun dygtig til hindi.

Da Sultana havde lært lidt af sproget, skaffede Ratnamala Khandari en plads på et skrædderkursus hos en anden NGO.

– Og her havde jeg også en vigtig rolle at spille, for de stillede nogle krav om hurtig indlæring, som Sultana ikke kunne leve op til – og så var det vigtigt at tale med dem om, at de er nødt til at forstå hendes situation og baggrund, siger Ratnamala Khandare, der i det hele taget ofte har en rolle som brobygger til myndigheder og andre organisationer.

I dag har Sultana fået et rengøringsjob hos den NGO, hvor hun går på kursus, og øjnene stråler, da hun fortæller om det.

– Nu har jeg igen en drøm for mit liv. Jeg drømmer om at blive bedre til at sy og starte mit eget værksted i et andet kvarter. Det var ikke den drøm, jeg havde for mit liv, da jeg var barn, eller da jeg blev gift – men det er den drøm, jeg har nu. ■

Artiklen er blevet til med støtte fra Udenrigsministeriets Oplysningspulje.

UDVEJ Før drømte Sultana (tv) om at komme væk fra bordelmiljøet, men hun kunne slet ikke se, hvordan det skulle kunne lade sig gøre. Nu har hun fået en chance, og Ratnamala Khandare (th) lægger vægt på, at kvinderne selv skal træffe beslutningerne i deres liv – hun fremlægger bare nogle forskellige muligheder.

KONFERENCE

Udsatte børn i stærke fællesskaber

Alle har brug for at være en del af et fællesskab – også udsatte børn og unge. Konference sætter fokus på, hvad de unge selv siger om deltagelse i fællesskaber, og på socialpædagogers rolle som guider på vejen mod deltagelse

Af Jens Nielsen, jni@sl.dk

Det handler om at være med nede i klubben, en del af holdet og at være sammen. Det at være en del af et fællesskab er noget helt centralt – også for udsatte børn og

unge. Ja, deltagelsen i fællesskaberne er måske endnu vigtigere for dem, fordi de er hægtet af i så mange af de sammenhænge, der er selvfølgelig for andre børn og unge.

Men det er samtidig også meget sværere for dem overhovedet at komme ind i sportsklubberne, foreningerne og de initiativer, der er rammen om fællesskaberne, fordi fx handicap, manglende sociale kompetencer og dårlige erfaringer står i vejen. Så hvordan kan man som socialpædagog støtte børnene og de unge og bane vej for deres optagelse i fællesskaberne?

Det er spørgsmålet, der er i fokus på efterårets konference i Fagligt selskab om udsatte børn og unge, der under titlen 'Sammen – udsatte børn i stærke fæl-

lesskaber' belyser, hvordan man i arbejdet med udsatte børn og unge og deres familier kan understøtte deltagelsen i fællesskaber. Konferencen afholdes 22. oktober i Kolding.

Konferencens indlæg og workshops ser på både forskning og praksis på området: Hvad skal der til for at få det til at lykkes? Hvad vil det reelt sige at være en del af et fællesskab – hvornår er man det, og er der forskel på, hvordan man som fagperson og som udsat ung ser på det? Og hvad siger de unge selv?

Det er Mette Bladt, der er lektor og ph.d. på UCC, der fortæller om, hvad de unge selv ser som barrierer og muligheder for udvikling af deres livsmuligheder igennem fællesskaber. Hun har gennem en årrække

forsket i netop udsatte unge og deres deltagelse.

Hanne Dalsgaard er formand på Skole- og behandlingshjemmet Skovgården og har arbejdet med udsatte børn og unge siden 1980, og hun fortæller på en af fire workshops om, hvordan man i praksis kan arbejde med at få en udsat ung til at indgå i et fællesskab – en størrelse, han eller hun måske slet ikke har erfaring med eller bare en fornemmelse af.

Det endelige program for konferencen ligger klar i begyndelsen af august, og herefter modtager alle medlemmer af selskabet en invitation samt det fulde program. Konferencen er åben for alle medlemmer af Socialpædagogerne, og der er tilmeldingsfrist 21. september. ■

PSYKIATRI

Gratis temamøder i både øst og vest

Hvordan er det at arbejde som socialpædagog i psykiatrien? Det kan du blive klogere på, når der afholdes to temamøder i Aarhus og Hillerød

Af Tina Løvbom Petersen, tln@sl.dk

Måske arbejder du allerede inden for psykiatrien. Eller du overvejer måske at bevæge dig i den retning? Nu er der mulighed for at blive lidt klogere på, hvordan det så er at

arbejde som socialpædagog i psykiatrien.

På to temamøder, som Fagligt selskab om mennesker med sindslidelser står bag, kan du møde nogle af de medlemmer, der arbejder inden for psykiatrien og høre om deres erfaringer og udfordringer på området.

I Kreds Østjylland foregår temamødet den 28. august, og her er der to oplæg. Det første handler om Psykiatriens Hus i Silkeborg, hvor man under samme tag har samlet akut døgninstitution, behandlingspsykiatri og socialpsykiatri. Hør

socialpædagog Kirsten Nørskov samt en distriktssygeplejerske fortælle om de positive resultater ved den måde at organisere sig på.

I mødets andet oplæg sættes der fokus på et helt særligt afsnit på Psykiatrisk Hospital Risskov. På afsnit R3 arbejder socialpædagog Lis Noe-Nygaard med grønlændere med behandlings- eller anbringelsesdomme – og det arbejde fortæller hun om i Aarhus.

Også på temamødet i Kreds Nordsjælland den 5. september er der mulighed for at høre oplægget om Det retspsykiatriske

afsnit R3 på Psykiatrisk Hospital Risskov.

Men derudover kan du også høre et oplæg om børnepsykiatrien, hvor socialpædagog Michel Kikkenborg fortæller om arbejdet med udredning af børn i psykiatrien – og om temaer som miljøterapeutisk tænkning og familiesamarbejde.

Begge temamøder er gratis – og selvom du ikke er medlem af Fagligt selskab om mennesker med sindslidelser, kan du sagtens deltage. ■

Læs mere og tilmeld dig via www.kortlink.dk/ue35

ANBRAGTE

Det, der står allerøverst på vores blok, det er den rette faglighed og det rette tilbud til de udsatte børn og unge, det handler om

Benny Andersen, forbundsformand, Socialpædagogerne

Minister vil styrke Socialtilsynet

Socialtilsynet skal udstyres med flere muskler, så de bedre kan holde øje med bo- og opholdssteder i hele landet. Sådan lyder meldingen fra socialminister Mai Mercado, som efterspørger input fra bl.a. Socialpædagogerne

Af Tina Løvbom Petersen, tln@sl.dk

Kritisable forhold, manglende faglighed og uigenkæmpelig økonomi. I løbet af foråret har der været adskillige kritiske historier fremme om opholdssteder for udsatte børn og unge. Nu vil socialminister Mai Mercado (K) styrke de sociale tilsyn, der fører tilsyn med landets bo- og opholdssteder.

I efteråret indkalder hun alle Folketingets partier til forhandlinger om, hvordan Socialtilsynet skal fungere fremover. Noget af det, ministeren selv lægger op til, er at give tilsynet mulighed for flere uanmeldte besøg og sikre større gennemsigtighed omkring økonomien.

Men før Mai Mercado mødes med de øvrige partier, vil hun gerne klædes på med gode ideer og input fra dem, der arbejder

med anbragte børn og unge til daglig – herunder socialpædagoger. Det fortæller ministeren til DR P1.

– Efter sommerferien har jeg inviteret Socialpædagogerne, FOA og Socialrådgiverne til et møde for at få deres gode pointer til, hvordan vi forstærker og gør Socialtilsynet endnu bedre, end det er i dag.

Plads til forbedring

For der er plads til forbedring, lyder det fra ministeren

– For det første har vi en nylig overstået evaluering, hvor vi kan se, at vi stadig har nogle udfordringer i forhold til at sikre ensartethed på tværs af de fem socialtilsyn. Så der er en opgave, vi skal tage fat på her. Og for det andet har vi set nogle sager her i foråret, som giver mig anledning til at se på, hvordan vi kan forstærke Socialtilsynet, så vi ikke fremover kommer til at se flere af de forfærdelige episoder, der har udspillet sig, udtaler Mai Mercado til DR P1.

Ministeren henviser bl.a. til nogle af de kritiske historier, som DR har fortalt om anbragte børn og unge – bl.a. tv-dokumentaren om en ung mand anbragt på et privat opholdssted, som stak en købmand ihjel i Nordjylland.

– Jeg tror på, at der er en læring i hver enkelt sag. Selvom jeg ikke kan dykke ned i enkeltsager eller ændre afgørelser, så kan

jeg lære af dem på den måde, at når vi så står over for at skulle forbedre Socialtilsynet, som vi skal nu, så kan vi med den læring i baghovedet forandre tilsynet, så det bliver bedre, end det er i dag.

Klar med notesblokken

Socialpædagogernes formand, Benny Andersen, ser frem til at få en invitation fra socialministeren og er klar til at møde op med en notesblok fuld af gode ideer til, hvordan Socialtilsynet kan blive bedre – og ikke mindst hvordan hele området for anbragte børn og unge kan styrkes.

– Det, der står allerøverst på vores blok, det er den rette faglighed og det rette tilbud til de udsatte børn og unge, det handler om. Og når jeg siger det, er det jo fordi vi ved, at hvis der sættes ind med den rette faglighed til at afhjælpe fx en pige med spiseforstyrrelse eller en dreng, der har været omsorgssvigtet, så tidligt som muligt, så er chancen for at de kan klare sig og få et ordentligt liv langt større, end hvis det er tilfældighederne, der råder, hvilket vi desværre ser for ofte, siger Benny Andersen til DR P1.

Faktisk ønsker Socialpædagogerne, at der stilles konkrete krav om, at man slet ikke må drive et opholdssted, hvis man ikke har de rigtige og nødvendige faglig-

heder og kompetencer til at tage sig af udsatte børn og unge.

– Der må vi simpelthen gå ind og sige, at for at blive godkendt så skal du dokumentere, at du har det nødvendige antal uddannede socialpædagoger, hvis du skal lave socialpædagogisk arbejde – og også dokumentere, hvorfor du har brug for andre faggrupper. Som udgangspunkt skal det være sådan, at når du laver socialpædagogisk arbejde, så skal du også have uddannede socialpædagoger ansat.

Nej til spekulation

Derudover opfordrer forbundsformanden også til, at der kigges på økonomien for at undgå, at udsatte børn og unge bliver en god forretning.

– I alle de sager, der er blevet afsløret, synes jeg, at der er blevet spekuleret i udsatte børn og unges elendigheder forstået på den måde, at pengene ryger ned i private lommer. Det må vi have kigget på. Det handler om, hvad det er for selskabsformer, vi vil tillade – og om hvor stort et overskud, vi vil tillade, at private mennesker skal kunne tjene på udsatte børn og unge. For hver gang man trækker en million ud, så går den jo fra kommunkassen – og de penge kunne vi jo have brugt til at lave et endnu bedre tilbud til de drenge og piger, det handler om. ■

ANALYSE

I forhold til målsætningen om, at alle børn og unge skal have lige muligheder, lader det meget tilbage at ønske. Det er ganske enkelt ikke godt nok

Thomas Gyldal Petersen, formand, KL's Børne- og Undervisningsudvalg

Vi taber udsatte børn på gulvet

Anbragte børn og unge klarer sig markant dårligere i voksenlivet, viser ny undersøgelse. Der skal langt mere fokus på den rette, tidlige indsats, mener Socialpædagogernes næstformand. KL tager ansvaret på sig

Af Lea Holtze, nyhedsrum@sl.dk

Det har været et politisk mål at bryde den sociale arv for udsatte børn i årtier. Hvordan er det gået?

Ikke ret godt. I hvert fald ikke hvis man ser på, hvordan udsatte børn og unge, der er født mellem 1980 og 1985, og som nu er i 30'erne, klarer sig.

Sammenligner man med hele generationen, er andelen, der har fået en fængselsdom eller er i stof- og alkoholbehandling, nemlig markant højere blandt tidligere udsatte børn og unge. Deres erhvervsindkomst er i gennemsnit kun halvt så høj, ligesom kontanthjælp udgør en betydelig større del af deres samlede indkomst, og omkring halvdelen af dem har ingen anden uddannelse end folkeskolen, viser en ny undersøgelse fra Danmarks Statistik.

Socialpædagogernes næstformand, Verne Pedersen, er ikke overrasket – men hun er bekymret:

– Vi skal tage det meget alvorligt. For selvom vi gør ting bedre i dag, end vi gjorde for 20-25 år siden, da de her mennesker blev anbragt, så er der stadigvæk

mange problemer på området, siger hun.

Også formanden for KL's Børne- og Undervisningsudvalg, Thomas Gyldal Petersen (S), er bekymret over, at så mange tidligere udsatte børn og unge stadig er udsatte i voksenlivet.

– I forhold til målsætningen om, at alle børn og unge skal have lige muligheder, lader det meget tilbage at ønske. Det er ganske enkelt ikke godt nok, siger han.

Sæt tidligt ind

For Thomas Gyldal Petersen at se skal kommunerne blive skarpere på at undgå miljøskift og sammenbrud i anbringelserne.

– Over årene er vi blevet mere præcise i vores forebyggende indsats og sætter fx ind med forældreundervisning og familiepladser, når forældre ikke magter at løfte opgaven. Mange kommuner arbejder ud fra en idé om at lave den mindst indgribende indsats. Men det er klart, at det kan være omkostningsfyldt for børn, hvis vi venter for længe med at gribe ind, siger han.

Det er Verne Pedersen enig i. En del kommuner har de senere år implementeret den såkaldte Herningmodel, hvor man opererer ud fra en indsats-trappe med fokus på, at børn og unge skal have den mindst indgribende indsats. Problemet er dog, at man kun kender den organisatoriske og økonomiske effekt af modellen, påpeger Verne Pedersen.

– Vi ved derimod ikke i tilstrækkelig grad, hvordan det er gået for børnene og deres forældre. Når det handler om at lave forebyggende indsatser, er det jo

helt afgørende at sætte ind efter behov. Derfor er det så vigtigt, at der evalueres på effekten for børnene, siger Verne Pedersen.

For at kunne sætte ind med den rette indsats er det desuden nødvendigt at inddrage både børn og forældre langt mere i processen, end tilfældet er i dag, mener Verne Pedersen. Ligesom der skal tænkes mere helhedsorienteret, hvis vi vil sikre stabilitet og kontinuitet i anbringelserne.

– Det er stadig en overset faktor. Det er jo ikke nødvendigvis det anbragte barn, der er problemet. Det kan være mange omstændigheder rundt om barnet. Og barnet har kun ro til at udvikle sig og passe sin skole, hvis det ved, at andre fx tager sig af mor og far, siger Verne Pedersen og fortsætter:

– Samtidig ved vi, at der fortsat er problemer med at finde det rette match i forbindelse med anbringelserne. Det problem har børn og unge selv peget på i vores undersøgelse af årsagen til, at anbringelser bryder sammen.

Helt konkret har Socialpædagogerne derfor foreslået, at man opretter et udvidet visitationstilbud for en særligt sårbar målgruppe af børn og unge med flere behandlingsindsatser eller sammenbrud i anbringelsen bag sig.

Kommunernes ansvar

Verne Pedersen håber til gengæld, at der også er sket forbedringer på anbringelsesområdet, som vil give mere positive resultater, hvis man måler, hvordan det går nutidens anbragte børn og unge, når de er voksne.

Man er i dag bl.a. mere bevidst om vigtigheden af, at udsatte børn og unge indgår i positive relationer for at undgå, at de ender i misbrug eller kriminalitet. Desuden er der øget fokus på, at der skal stå et skoletilbud klar, når et barn bliver anbragt. Og så er socialtilsynene kommet til, som kan være med til at højne fagligheden og kvaliteten i anbringelserne. Men vi kan stadig gøre det langt bedre, mener Verne Pedersen.

– Her har kommunerne altså et ansvar. For det kan godt være, at man nogle steder ser gevinsten i at spare penge nu og her, men det betaler sig ikke på den lange bane – hverken økonomisk eller menneskeligt, siger hun.

Tag ved lære

Tallene fra Danmarks Statistik viser, at det ofte ikke lykkes at bryde den sociale arv, idet børn født af tidligere anbragte børn har en stærkt forhøjet risiko for selv at blive enten anbragt eller modtage forebyggende foranstaltninger.

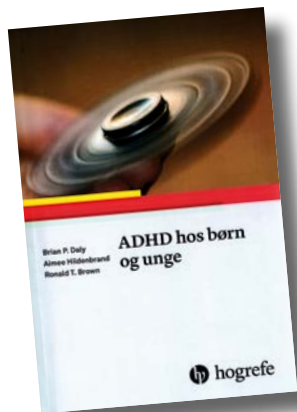
Derfor vil Thomas Gyldal Petersen gå sammen med formanden for KL's Socialudvalg, Joy Mogensen (S), for at vende statistikkerne.

Thomas Gyldal Petersen vil bl.a. tage initiativ til at undersøge og debattere effekten af det, vi som samfund gør, så vi kan gøre mere af det, der virker.

– Det er ikke nemt, men nødvendigt. For vi skylder de her børn og unge at bruge hver en krone med den største omhu. Det har vi som kommuner et ansvar for at sikre, så vi forhåbentlig står med et bedre resultat om 30 år. ■

BØGER

Redigeret af Lea Holtza

ADHD hos børn og unge

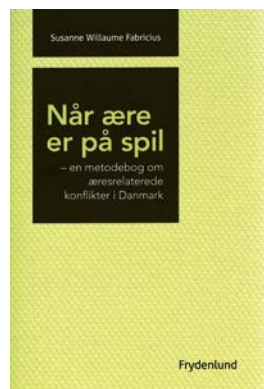
Af Brian P. Daly, Aimee Hildenbrand og Ronald T. Brown

I Danmark har der i årevis været stort fokus på ADHD, og som fagperson har du næppe kunnet undgå at høre om ADHD eller møde et menneske med diagnosen. Sådan indleder den danske psykolog og ph.d. Christina Mohr Jensen bogen 'ADHD hos børn og unge'.

Her er tre amerikanske forskere og undervisere i psykologi gået sammen

om at lave en kompakt vejledning til pædagoger, læger, psykologer og andre fagfolk. Forfatterne giver en kort og bred indføring i den aktuelle viden om børn og unge med ADHD. De gennemgår bl.a. måder, ADHD defineres på, hvordan man som professionel udreder lidelsen, og hvilke forskellige diagnoser der kan stilles. Bogen beskriver desuden de forskellige behandlingsformer, og hvordan man som fagperson kan vejlede barnet eller den unge og dennes omsorgspersoner og følge behandlingen.

Hogrefe Psykologisk Forlag. 166 sider. 232 kr.

Når ære er på spil

Af Susanne Willaume Fabricius
Hanadi elsker sin forlovede. Men hvad nu, hvis han opdager, at hun ikke er jomfru? Der bliver spredt kompromitterende rygter om hende. Og hendes liv er nu i fare. Hvordan hjælper du hende mod social kontrol, vold og udskamning? Som undertitlen på denne bog afslører, er der her tale om en metodebog til fagpersoner inden for det socialfaglige og pædagogiske område, der arbejder med æresrelaterede konflikter. For udsatte

i æresrelaterede konflikter sætter ofte egen sikkerhed og alle relationer over styr, når de beder om hjælp. Derfor skal man som fagperson give den mest kompetente hjælp. Bogen er skrevet af Susanne Willaume Fabricius, som er ekspert på området. I bogen sætter hun fokus på kulturelle aspekter af æresrelaterede konflikter, de typiske tankesæt hos unge, forældre og familier i konflikterne samt definitioner og begreber, ligesom hun gennemgår metodiske greb som samtaleteknik, risikovurdering, anbringelser og supervision, tolkesamarbejde og lovstof.

Udkommet på forlaget Frydenlund. 208 sider. 269 kr.

Pæne pigers oprør

Af Astrid Elkjær Sørensen

Hvordan kan det være, at vi som samfund systematisk lønner traditionelt kvindearbejde ringere end traditionelt mandearbejde? Det spørgsmål stillede forfatter og ph.d. i historie Astrid Elkjær Sørensen sig selv. Og efterhånden, som hun begyndte at dykke ned i det, blev hun klar over, hvor vigtigt det var at få fortalt historien om den lange kamp for at ændre det blandt kvindedominerede grupper som pædagoger, lægesekretærer og sosu-assistenter og deres fagforbund. For hvis vi vil løse nutidens ligestillingsproblemer, må vi først forstå deres historiske rødder, mener forfatteren. Bogen fortæller historien om 25 års kamp for at opnå lige økonomiske forhold for mænd og kvinder. Forfatteren giver desuden gamle diskussioner om ligeløn, barsel og det kønsopdelte arbejdsmarked nyt liv.

Aarhus Universitetsforlag. 359 sider. 299,95 kr.

FACE:IT

Af Niels Rahbek og Carsten Møller

Oplever du børn, der har svært ved at aflæse andre børn og voksne? Eller at dialogen med børn strander på grund af deres manglende evne til at udtrykke tanker og følelser? Det pædagogiske og terapeutiske materiale FACE:IT, som er skabt af billedkunstner Niels Rahbek og lærer og terapeut Carsten Møller, kan bruges til at få dialogen i gang. Og der er god grund til det, for undersøgelser viser, at børn udvikler færre relationelle og adfærdsmæssige problemer, ligesom de klarer sig bedre i hverdagen, når de lærer at genkende og håndtere deres følelser. FACE:IT-materialet består af ansigtet 'Bo', der er udstyret med flytbare magneter, så barnet kan forme forskellige ansigtsudtryk. Desuden består det pædagogiske værktøj af bogen 'Bo viser sine følelser', som kan bruges til at lære børn at sætte ord på deres følelser og samtidig lære at genkende følelser hos andre. Dermed er der sået et frø for at udvikle indføling og empati.

Udgivet af FACE:IT. 39 sider. 300 kr. ekskl. moms

UDDANNELSE

Nyt tiltag skal få sårbare unge i skole

Otte kommuner og 13 uddannelsesinstitutioner i Region Syddanmark går sammen om at øge andelen af sårbare unge, der gennemfører en uddannelse

Af Lea Holtze, nyhedsrum@sl.dk

Statistikkerne har tidligere talt deres eget triste sprog: Mange udsatte børn går ikke i skole, får ikke folkeskolens afgangsprøve og sidenhen ikke en ungdomsuddannelse.

Nu vil otte kommuner og 13 uddannelsesinstitutioner i Region Syddanmark knække kurven: Mere end 1.500 sår-

bare og frafaldstruede elever i regionen skal have hjælp til at klare sig igennem deres ungdomsuddannelse. Der skal bl.a. ansættes trivselsmedarbejdere på skolerne og skabes netværk med psykiatrien.

For det er vigtigt, at de ikke bliver tabt på vejen gennem uddannelsessystemet, mener formanden for Udvalget for uddannelse og arbejdskraft i Region Syddanmark, Tage Petersen (V).

– Både nu og i fremtiden mangler vi uddannet arbejdskraft, og samtidig viser undersøgelser, at den faktor, der har størst betydning for livskvalitet, er et arbejde. Derfor vil det være til gavn for både den enkelte og samfundet, hvis vi kan øge andelen af elever, der gennemfører deres uddannelse for efterføl-

gende at komme ud i job, siger han i en pressemeddelelse.

Hjælpen til de sårbare unge kommer i form af projektet 'Fremskudt trivselsberedskab på ungdomsuddannelserne'. Projektet henvender sig til unge, der har forskellige psykiske sygdomme, er plaget af sociale, personlige eller økonomiske problemer, eller er kommet ud i et misbrug.

Beredskab og netværk

Syddansk Vækstforum har bevilget 11 mio. kr. til projektet, mens Region Syddanmarks uddannelsespulje støtter med 5 mio. kr. Pengene skal gå til at etablere et trivselsberedskab på hver af de 13 uddannelsesinstitutioner i form af en fast trivselsmedarbejder. Desuden skal der etableres

et eksternt netværk med bl.a. kommunen og psykiatrien, og så skal der laves et internt netværk på skolerne med kontaktlærere og vejledere, der kan støtte de sårbare unge.

De unge skal desuden have et individuelt vejlednings- og coachingforløb, som skal styrke deres evne til at mestre hverdagen. Der bliver oprettet gruppeforløb for dem, så de bliver en del af et fællesskab. Og endelig skal lærerne klædes bedre på til at spotte og hjælpe de sårbare unge i undervisningen.

Målet er, at hver fjerde sårbare ung fastholdes i ungdomsuddannelsen, mens halvdelen af dem visiteres til kommunen, så de kan få den hjælp, de har brug for, før de igen kan starte på en ungdomsuddannelse. ■

MEDLEMSSERVICE

Topplacering til a-kassen

I årets MSI-undersøgelse af ledige medlemmers tilfredshed med deres a-kasse ryger Socialpædagogernes a-kasse helt til tops

Af Tina Løvbom Petersen, tln@sl.dk

Man får god service, når man ringer og skriver'. 'Man bliver mødt med positivitet, imødekommenhed og faglighed – og der er ingen løftede

pegefinger og arrogance'. 'A-kassen var god til at motivere, da jeg var arbejdsløs og var ved at miste modet og troen på, at jeg nogensinde skulle få et job'.

Sådan lyder nogle af de mange positive kommentarer, som medlemmer har givet Socialpædagogernes a-kasse med på vejen i den årlige MSI-undersøgelse af ledige medlemmers tilfredshed med deres a-kasse.

I alt indgår syv forskellige a-kasser i benchmarkingen. Socialpædagogernes a-kasse placerer sig som nummer ét på seks af de ni hovedområder

i undersøgelsen – og på de tre øvrige områder ligger a-kassen nummer to og tre.

Kender det faglige område

Noget af det, medlemmerne vurderer meget højt i undersøgelsen, er medlemmets møde med a-kassen. Her scorer Socialpædagogernes a-kasse højest, når det fx handler om, at a-kassens medarbejdere er gode til at forklare, hvad der skal ske, og hvad medlemmet skal gøre – og at a-kassens medarbejdere kender til medlemmets faglige område.

Der er også en førsteplads at hente når det gælder medlemmernes oplevelse af gode rammer for møder og aktiviteter – og oplevelsen af, at a-kassens medarbejdere forsøger at møde medlemmet med udgangspunkt i vedkommendes behov.

På få punkter var der dog også lidt kritik fra medlemmerne, som a-kassen nu vil følge op på. Et mindre antal kritiske kommentarer peger på, at Socialpædagogernes a-kasse kan blive bedre til at koordinere svar og opfølgning over for medlemmerne. ■

SOCIALPOLITIK

Nu kan der kun være Én plan

Før sommerferien vedtog Folketinget en lovændring, der betyder, at borgere med komplekse og sammensatte problemer nu kan få én sammenhængende plan for indsatsen

Af Jens Nielsen, jni@sl.dk

Hvis problemerne er mange og komplicerede kan ens 'sag' også let blive det, og mange udsatte og handicappede borgere har mere end svært ved at overskue tingene. Det er baggrunden for, at Folketinget før sommerferien som led i regeringens arbejde med en sammenhængsreform vedtog et lovforslag, der giver kommunerne mulighed for at udarbejde én samlet plan til borgere med komplekse og sammensatte problemer.

Ændringen til det, der kaldes Én plan, kommer til at berøre en række love i forsøget på at skabe større sammenhæng for den enkelte borger, og alt i alt er Socialpædagogerne meget positive over for ændringen.

Det fremgik også af det høringssvar, forbundet tidligere på året sendte i forbindelse med lovgivningsprocessen. Her byder Socialpædagogerne tiltaget velkomment som noget både

Socialpædagogerne og andre organisationer har efterspurgt i en årrække.

Men i høringssvaret understreger Socialpædagogernes formand, Benny Andersen, også, at lovgivningen burde gøres endnu mere præcis for at sikre den enkelte borgers adgang til en så gennemskuelig og sammenhængende indsats som muligt:

Socialpædagogerne havde således gerne set, at Én plan ikke var blevet en *kan*-bestemmelse, men en *skal*-bestemmelse, så kommunerne var blevet forpligtiget til at tilbyde borgerne Én plan.

Forbundet mener, at 'der med en kan-bestemmelse er risiko for, at det vil understøtte de kommunale forskelle, vi allerede i dag ser på det specialiserede socialområde'. Og lovændringen gav ellers en mulighed for at sikre 'en mere ensartet tilgang på tværs af kommuner på beskæftigelses- og socialområdet', hed det i høringssvaret.

Forbundet plæderer også for at sikre borgerinddragelse og en solid koordination og fremdrift i arbejdet med Én plan.

Desuden giver forbundet sin fulde opbakning til, at der – som det fremgår af bemærkningen til lovforslaget – på sigt vil blive set på muligheden for tilsvarende at indarbejde sundhedsområdet i Én plan. ■

NOTER

SPARK udvikles og videreføres

Kommunale arbejdspladser kan også fremover få gratis forløb med SPARK. KL og Forhandlingsfællesskabet har aftalt, at SPARK fortsætter i overenskomstperioden 2018-2021, og derfor kan kommunale arbejdspladser i de kommende tre år få glæde af et gratis forløb med sparring og støtte til det psykiske arbejdsmiljø. Det overordnede formål med SPARK's indsats er at bidrage til at forbedre det psykiske arbejdsmiljø på de kommunale arbejdspladser, øge trivlsen og derigennem forbedre produktivitet og kvalitet gennem fokus på kerneopgaven. Senere i år bliver temaerne for SPARK's arbejde udvidet, så TRIO og MED-udvalg også kan søge om støtte til at arbejde med chikane og alenearbejde. Læs mere på vpt.dk/spark

tln

Få hjælp til voldsforebyggelse

På mange sociale tilbud er voldsomme episoder en løbende udfordring. Men skældsord, trusler og fysisk vold har store konsekvenser for trivlsen for både medarbejdere og borgere – og dermed også for kvaliteten af den socialfaglige indsats. Derfor er det vigtigt at forebygge. Det er afsættet for de nye indsatsforløb, som Socialstyrelsen udbyder til sociale tilbud. Forløbene skal fremme trivsel og tryghed for både borgere og medarbejdere og forebygge voldsomme episoder på botilbud. Der tages afsæt i det enkelte tilbuds praksis på området – og så udvælges der en række indsatsområder og sættes konkrete udviklingsaktiviteter i gang. Forløbene afsluttes med fokus på resultater og forankring. Læs og ansøg via www.kortlink.dk/ue3z

tln

Oversættelsesfejl i konventionen rettet

'Endelig blev 'Alternativ og Supplerende Kommunikation' oversat korrekt i FN's Handicapkonvention – det er en vigtig rettelse til glæde for mange'. Sådan skriver organisationen ISAAC i en kronik, hvor de påpeger, hvordan der i otte år har været en graverende oversættelsesfejl i teksten, der vedrører mennesker med kommunikative funktionsnedsættelser: Det engelske 'Augmentative and Alternative Communication' har siden den danske tiltrædelse af konventionen været fejloversat til 'forstørrende og alternativ kommunikation'. Det har diskrimineret de mennesker, som er afhængige af 'supplerende' kommunikationsformer, og som på grund af fejlen har risikeret at få forkert vejledning. ISAAC er en international NGO, der arbejder for at fremme udbredelsen af alternativ og supplerende kommunikation. Læs kronikken via www.kortlink.dk/ueqk.

jni

Tag et billede af 'Livets venskaber'

Howdan ser et venskab ud? Kan du fange det med dit kamera? Måske skulle du prøve og så deltage i fotokonkurrencen 'Livets venskaber', der er åben for alle – amatører som professionelle. Konkurrencen er udskrevet af Særligt, en forening som arbejder for og med mennesker med hjernemæssige handicap og deres netværk. Målet med konkurrencen er at skildre venskaber, der inkluderer mennesker med et kognitivt handicap, og derfor skal mindst en af personerne på billedet være et menneske med et sådan handicap. Et udvalg af de indsendte billeder kommer til at indgå i en stor fotoudstilling, der med start på Bornholm i efteråret sendes på turne i hele Danmark, og de skal indgå en fotobog, der kommer til at rumme fortællinger og tanker om venskaber fra nogle af de portrætterede. Læs mere på www.saerligt.dk/fotoudstilling

tln

Vi kan gøre så meget mere

Synspunkter

Bringes efter en redaktionel vurdering. Synspunkter må højst fylde 8.000 anslag.

Læserbreve

Socialpædagogen er forpligtet til at optage læserbreve fra medlemmer. De må højst fylde 2.000 anslag. Læserbreve med injurierende indhold kan afvises.

Læserbreve og synspunkter, der bringes i bladet, offentliggøres også på internettet.

Læserbreve og synspunkter sendes til nyhedsrum@sl.dk

Det er fint med nationale retningslinjer for forebyggelse af vold – men der skal meget mere til: Forebyggelsen skal bygges ind i såvel den måde, vi taler på, den måde vi indretter os på, og den måde vi lovgiver på. Og vi har alle et ansvar

Af Robert Olsen

Socialstyrelsen har for nylig udsendt publikationen 'Nationale retningslinjer for forebyggelse af voldsomme episoder på boformer'. Og efter min mening bør alle, der arbejder med hjemløse, gøre sig refleksioner over disse retningslinjer. I kraft af mine mange år som forstander på Koføeds Skole og Mændenes Hjem, følger her nogle af mine refleksioner om Socialstyrelsens nye udgivelse.

De nye nationale retningslinjer skaber et indtryk af, at vold og voldsforebyggelse er noget nyt, og at voldsforebyggelse primært er et spørgsmål om relationen mellem bruger og medarbejder. Det er det ikke. Men historisk set har man bevæget sig.

På forsorghjem og herberger/boformer var det sociale arbejde tidligere præget af kontrol, tvangsarbejde, undertrykkelse og stagnation. Beboerne var tvunget til at arbejde, og de mistede basale rettigheder. Forsørgelsesgrundlag, såsom kontanthjælp og førtidspension, blev helt frem til begyndelsen af 1990'erne inddraget under opholdet og erstattet af en arbejdsdusør.

De fleste forsorghjem havde fængselsceller. Hvis en person var for fuld, for voldsom eller bare for underlig, blev han sat i en af institutionens fængselsceller. Det foregik helt uden om den almindelige retsplejelovs regler, uden for psykiatriens regler og uden for enhver registrering og forsatte flere steder helt frem til 1980'erne. Medarbejdernes rolle var at kontrollere de hjemløse, hvilket bl.a. kunne foregå med knippel.

Historie, men interessant

I dag ved vi meget lidt om, hvad der foregik i disse celler. Når man ser dem og hører tidligere medarbejdere fortælle om praksis, kan man undres over, at hjemløseområdet ikke har haft sine psykiatriskandaler, ligesom dem der opstod i slutningen af 1970'erne og 1980'erne på bl.a. Middelfart Psykiatriske Hospital

og Sct. Hans. På de psykiatriske hospitaler blev der sat spørgsmålstegn ved behandlingen fra fx Galebevægelsen. Her var det den enkelte medarbejder, der udøvede tvangen og volden.

Nogle beboere har måske af denne årsag en forforståelse af eller en forventning om, hvad de mødes af. Dette bør bostedernes medarbejdere derfor vide – altså at der er en historie, der går forud, og som ikke er lig med det sociale arbejde, vi gerne vil lave i dag.

I den sammenhæng kan jeg oplyse om, at brugeren også i dag flere steder i det sociale system mødes af vagter, da det ind i mellem er vagtselskaber, som varetager opgaven.

Flere beboere oplever stadig også at blive talt grimt til – og flere sager er dukket op i pressen. Det opleves tillige i jobcentre, rådgivningscentre for rusmiddelbrug m.m., og det tages med over i boformen.

Dårlig stemning smitter

Omstilling i velfærdspolitikken, de voksende krav til individet om deltagelse, egenbetaling og i visse tilfælde nedskæringer er på dagsordenen: Hjemløses rettigheder bliver beskåret, ændret eller bureaukratiseret. Trods velfærd og rigdom, er der menne-

sker, som falder uden for samfundets rammer og normer, fx rusmiddelafhængige, psykisk sårbare og i visse tilfælde mennesker med anden etnisk baggrund end dansk.

For enkelte af disse mennesker er den individuelle desperation mere udtalt end samlingen om kollektive rettigheder og krav. Og det ofte i en sådan grad, at deres reaktion omsættes i en voldsom destruktiv adfærd, der dels kan være rettet mod individet selv i form af voldsomt misbrug og dels mod et bosteds medarbejdere.

De sociale medarbejdere er med andre ord i spil i samfundets ændringer: Når man mødes af vagter i rusmiddelcentre, jobcentre eller for den sags skyld på biblioteket. Når man føler sig dårligt behandlet. Når restriktiv lovgivning betyder sanktioner og indimellem tilbageholdt eller nedsat kontanthjælp. Ja, så er der brugere, som bliver sure, kede af det og reagerer mod 'systemet'. Det kan være, at frustrationerne går med hen til 'næste dør' – fx en boform.

Voldsforebyggelsen handler altså ikke kun om, hvad der foregår inde i boformen, men i høj grad også, hvad der sker uden om – fx i samfundet (lovændringer) eller i andre sociale tilbud eller offentlige myndigheder.

Udseendet betyder noget

Struktur og indretning har betydning for forebyggelsen af vold. På Kofoeds Skole mødte man tidligere brugerne i et klassisk herberg. Man blev mødt af en lukket dør. Der var videoovervågning. Man blev bippet ind. Indretningen var upersonlig og institutionspræget.

I dag er herberget lukket og flyttet ud i en række almindelige huse og lejligheder. Det er

Lad os lære af de gode eksempler. Dem er der mange af. Og lad os ombygge, forny eller flytte de tilbud, som ikke længere er egnede til at huse socialt udsatte. Lad os få de gode eksempler fra praksis med, når vi skal lære

stadig § 110-tilbud, men her har brugeren egen nøgle, der er ikke døgnovervågning, der er støt-tepersonale, der er pænt, der er hjemligt og hyggeligt.

I forhold til det tidligere herberg er volden i ungdomsboligerne minimeret, truslerne er forstummet, og stemningen er imødekommende. Og bemærk, at det ikke længere bliver kaldt *herberg*, men *ungdomsbolig*. Som en ung engang sagde til mig: 'Det er nemmere at få en kæreste, når man bor i ungdomsbolig, og ikke i et herberg'. Struktur og sprogbrug spiller altså også en vigtig rolle.

Social og pædagogisk praksis har selvfølgelig sin åbenlyse betydning, men hvorledes kan de fysiske rammer inddrages i en social og pædagogisk tilrettelæggelse af konfliktforebyggende socialt arbejde? Indretning og voldsforebyggelse bør i hvert fald tænkes meget mere sammen i det voldsforebyggende arbejde.

Realdania har netop udgivet en publikation om 'Sociale mursten' med eksempler på, hvorledes man kan indrette gode tilbud til socialt udsatte som fx Danner og Orion.

Lad os lære af de gode eksempler. Dem er der mange af. Og lad os ombygge, forny

eller flytte de tilbud, som ikke længere er egnede til at huse socialt udsatte. Lad os få de gode eksempler fra praksis med, når vi skal lære.

Sæt kunsten på budget

Æstetik og kunst har også betydning. Hvis vi rykker over i sundhedssektoren, så er vi i Danmark ved at bygge en række nye store sygehuse. I budgetterne til bygning af disse sygehuse er der afsat penge til kunst og kunstneriske indretninger.

Det er ganske enkelt en del af budgettet. Kunsten er tænkt ind for at reducere ængstelse og stress, give velvære og dermed potentielt forkorte indlæggelsestiden. Kunsten vil altså blive brugt som en distraktion.

Brugen af kunst findes der flere gode eksempler på. På Mændenes Hjem indrettede kunstnerne FOS og Kenneth Balfelt boformen med ideer fra hjemløselivet: en togvogn, en bar og en campingvogn. På Kofoeds Skole hænger en blanding af anerkendte kunstnere – Heerup, Scherfig, HuskMitNavn m.fl. – samt den kunst, brugerne selv laver.

Her kan man stille sig selv spørgsmålet om, hvorfor så mange sociale tilbud ikke tænker dette med ind i arbejdet? Statens

Kunsthøjens udlånsordning bliver brugt alt for lidt af sociale tilbud, og jeg har endnu ikke set et budget på det sociale område, hvor kunsten var en af posterne.

Alle har et ansvar

Men det er ikke kun medarbejdere og brugere, som har et ansvar for forebyggelsen af vold på boformer, selvom hovedvægten i retningslinjerne ligger på netop det. Det er i høj grad også stat, region og kommune, som har et ansvar for de fysiske rammer, der er med til at skabe voldsforebyggelse for udøvelsen af det sociale og pædagogiske arbejde på boformer. Mangel på inddragelse af disse aspekter har skabt meget vold gennem tiderne – og vil det også i fremtiden, hvis ikke det opprioriteres.

Vi kan gøre så meget mere end det, der står i de nationale retningslinjer for voldsforebyggelse. Og her sigter jeg altså ikke kun på medarbejderne. Det er også stat og kommuner, der skal prioritere det voldsforebyggende arbejde, når man bygger, laver strukturer eller for den sags skyld lovændringer og indskrænker rettigheder.

Lovgivning og retningslinjer skal tænkes ind i vores hverdag i det sociale arbejde – både i boformer og alle andre steder i det sociale arbejde – for at forebygge vold. De nationale retningslinjer skal bruges konstruktivt, ligesom indretning, historie, kunst og sprog bør være en del af den samlede løsning. ■

Robert Olsen er formand for Kofoeds Skole. Han har i 18 år været formand for Mændenes Hjem. Han er medlem af Rådet for Socialt Udsatte. Han har skrevet artikler om voldsforebyggelse og holdt talrige oplæg om emnet, bl.a. i 'Vold som udtryksform'.

GENERALFORSAMLINGER 2018

Indkaldelse til kredsgeneralforsamlinger

I september og oktober afholdes kredsenes ordinære generalforsamlinger. Se datoen for generalforsamlingen i din kreds og sæt kryds i kalenderen

Storstrøm

**Tirsdag den 4. september
kl. 16.30 – 20.00**

Indskrivning fra kl. 15.30. Hollænderhaven 3, Vordingborg. Tilmelding til spisning senest 28. august. Forslag, der ønskes behandlet på generalforsamlingen, skal være bestyrelsen i hænde senest 10 dage før generalforsamlingen. Forslag skal være forsynet med medlemsnr. (cpr.nr) og underskrift. Indstillinger til 'Fonden til støtte for den gode arbejdsplads' sendes til kredsens senest 27. august. Dagsorden og mere information på storstroem.sl.dk

Nordsjælland

**Tirsdag den 11. september
kl. 15.00 – 19.00**

Indskrivning fra kl. 14.30. Pharmakon, Milnersvej 42, 3400 Hillerød. Arbejde med kongrestemaet: 'Vi er Socialpædagogerne'. Tilmelding senest den 4. september. Aftenen blev afsluttet med en fælles middag og socialt samvær. Dagsorden og mere information på nordsjaelland.sl.dk

Midtsjælland

**Onsdag den 12. september
kl. 16.30 – 20.00**

Indskrivning fra kl. 16.00. Kredskontoret, Nørregade 8, 4100 Ringsted. Der vil være en let anretning. Tilmelding til spisningen senest den 6. september på kredsens hjemmeside. Dagsorden og mere information på midtsjaelland.sl.dk

Sydjylland

**Torsdag den 20. september
kl. 16.00 – ca. 21.00**

Indskrivning fra kl. 15.30. Danhostel Esbjerg, Gl. vardevej 80, 6700 Esbjerg. Tema: Fremtidens fagforening. Der vil på generalforsamlingen være suppleringsvalg til kongressen. Tilmelding senest den 17. september af hensyn til forplejningen. Dagsorden og mere information på sydjylland.sl.dk

Lillebælt

**Mandag den 24. september
kl. 16.00 – ca. 22.00**

Indskrivning fra kl. 14.30. Danmarksgade 16, 5000 Odense C. Der afholdes suppleringsvalg til kongresdelegationen. Forslag, der ønskes behandlet på generalforsamlingen, skal være kredsbestyrelsen i hænde senest den 14. september kl. 8.00 og være forsynet med medlemsnummer (cpr. nr.)

og underskrift. Alle medlemmer af Socialpædagogerne Lillebælt kan stille op til suppleantposterne helt frem til valghandlingen. Tilmelding senest den 19. september. Dagsorden og mere information på lillebaelt.sl.dk

Midt- og Vestjylland

**Onsdag den 26. september
kl. 16.00 – 21.30**

Indskrivning fra 15.30. Hotel Eyde, Mindegade 2, 7400 Herning. Buffet kl. 18.00 efterfulgt af temamøde. 'Vi er Socialpædagogerne'. Generalforsamlingen afholdes efter minimumsdagsorden, dog med behandling af regnskab 2017 og budget 2019. Endvidere valg af suppleanter til kredsbestyrelsen. Dagsorden og mere information på vestjylland.sl.dk

Storkøbenhavn

**Onsdag den 26. september
kl. 16.00 – 21.00**

Indskrivning fra kl. 15.30. Herlev Medborgerhus, Herlevgårdsvej 18, 2730 Herlev. Generalforsamlingen gennemføres med minimumsdagsorden og afsluttes med oplæg fra Georg Ørskov: 'Helere dø af grin end af ressourcemangel'. Af hensyn til bestilling af middag ønsker vi din tilmelding senest mandag den 10. september. Dagsorden og mere information på storkoebenhavn.sl.dk

Nordjylland

**Torsdag den 27. september
kl. 15.30 – 21.00**

Indskrivning fra kl. 14.30. Vejgaard-hallen, Vejgaard Torv 3, 9000 Aalborg. Tilmelding til spisning senest 17. september. Udover standarddagsorden er der programsat med et oplæg, 'Effektivitet og arbejdsglæde', ved Teddy Jeppesen. Dagsorden og mere information på nordjylland.sl.dk

Østjylland

**Tirsdag den 2. oktober
kl. 15.30 – ca. 21.00**

Indskrivning fra kl. 16.30 (efter oplæg af Özlem Cekic). LO Aarhusalen, Skt. Knuds Torv 3, 1. sal, 8000 Aarhus C. Ekstra punkt på dagsordenen: Godkendelse af forretningsorden. Forslag skal indsendes senest 10 dage før generalforsamlingen. Tilmelding senest den 25. september på kredsens hjemmeside. Dagsorden og mere information på oestjylland.sl.dk

Bornholm

**Torsdag den 4. oktober
kl. 17.00**

Indskrivning fra kl. 16.30. Storegade 38, Rønne. Spisning ca. kl. 19.30. Tilmeldingsfrist den 1. oktober. Dagsorden og mere information på bornholm.sl.dk

SLA-GENERALFORSAMLINGER 2018

Indkaldelse til lokale generalforsamlinger i SLA

Hovedbestyrelsen i Socialpædagogernes Landsdækkende Arbejdsløshedskasse indkalder hermed til lokale generalforsamlinger. Dagsorden ifølge vedtægterne. Dato, tid og sted oplyses herunder

På hovedbestyrelsens vegne
Michael Madsen, formand

Nordjylland

**Torsdag den 23. august
kl. 9.00**

Sted: Socialpædagogerne,
Skansevej 90B, 9440 Nørresundby

Midt- og Vestjylland

**Fredag den 31. august
kl. 15.30**

Sted: Socialpædagogerne,
Birk Centerpark 4, 7400 Herning

Østjylland

**Fredag den 28. september
kl. 16.00 – 18.00**

Sted: Socialpædagogerne,
Søren Frichs Vej 42C, 8230 Åbyhøj

Syddjylland

**Torsdag den 30. august
kl. 15.30**

Sted: Socialpædagogerne,
Vestkraftsgade 1, 6700 Esbjerg

Lillebælt

**Mandag den 3. september
kl. 16.00**

Sted: Socialpædagogerne,
Danmarksvej 16, 5000 Odense C

Storstrøm

**Tirsdag den 4. september
kl. 15.30 – 16.30**

Sted: Hollænderhaven,
Fuglebakken 3, 4760 Vordingborg

Midtsjælland

**Onsdag den 12. september
kl. 19.45 – 19.50**

Sted: Socialpædagogerne,
Nørregade 8, 4100 Ringsted

Nordsjælland

**Onsdag den 26. september
kl. 15.00 – 16.00**

Sted: Frederiksborgcenteret,
3400 Hillerød

Bornholm

**Torsdag den 4. oktober
kl. 16.00**

Sted: Socialpædagogerne,
Storegade 38, 3700 Rønne

Storkøbenhavn

**Torsdag den 20. september
kl. 16.00**

Sted: Socialpædagogerne,
Hejrevej 43, 4., 2400 København NV

Indkaldelse til Socialpædagogernes 19. ordinære kongres den 13.-15. november 2018

Den 13.-15. november 2018 afholder Socialpædagogernes Landsforbund kongres på Best Western Nyborg Strand, Østerøvej 2, 5800 Nyborg. Kongressen åbnes tirsdag den 13. november kl. 10.30 og forventes lukket torsdag den 15. november kl. 13.

Kongressen indkaldes efter vedtægtsbestemt dagsorden med følgende punkter:

1. Åbning af kongressen
2. Navneoprøb
3. Valg af dirigenter
4. Fastsættelse af kongressens forretningsorden
5. Valg af stemmetællere og referenter
6. Beretning fra hovedbestyrelsen
7. Indkomne forslag
8. Fremtidig virksomhed
9. Valg:
  - a) Forbundsformand
  - b) Forbunds næstformand
  - c) Forbunds næstformand
  - d) Forbundskasserer
  - e) Kandidat(er) til a-kassens daglige ledelse
10. Valg af kritiske revisorer og suppleanter for disse
11. Afslutning

Udover formandens beretning og beretningsdebatten skal kongressen blandt andet beslutte forbundets politiske fokusområder for 2019-2020, vedtage de økonomiske retningslinjer for 2020-2021 samt de frikøbtes lønninger og behandle eventuelle organisatoriske og vedtægtsmæssige forslag. Kongressen afsluttes med valg til de poster, der fremgår af dagsordenens punkt 9 og 10.

If. vedtægternes § 16, stk. 3 skal forslag fra kongresdelegerede, der ønskes behandlet på kongressen, være forbundssekretariatet i hænde senest mandag den 8. oktober 2018 kl. 12.00. Forslag skal være forsynet med navn og medlemsnummer/medlemmets cpr. nr.

Kongresdelegationen udgøres af medlemmer valgt på kredsgeneralforsamlingerne og forbundets forretningsudvalg. Kongressen er desuden åben for ordinære medlemmer, der for egen regning ønsker at overvære kongressens forhandlinger.

TRIO

Det kommer ikke af sig selv

De er krumtap på arbejdspladsen, TRIO'en bestående af leder, TR og AMR. Her kan du møde et TRIO-medlem og læse, hvad der driver ham i det daglige

Af Lea Holtze, nyhedsrum@sl.dk

Hvorfor blev du arbejdsmiljørepræsentant?

Jeg blev opfordret til at stille op i forbindelse med en omorganisering, hvor vi gik fra at have to til fire AMR'er. Jeg tog imod opfordringen, fordi jeg tænkte, at det var rart med nogle nye udfordringer. Det at være AMR giver større indblik i arbejdspladsen, det giver mulighed for at gøre sin stemme gældende, og det giver perspektiver på arbejdslivet. Bl.a. i forhold til, hvordan vi taler sammen på arbejdspladsen. I mit arbejde fokuserer jeg meget på borgernes måde at kommunikere på. En del af den tankegang kan overføres til arbejdslivet, så vi skaber et bedre arbejdsmiljø for hinanden.

Hvordan synes du, at du kan gøre en forskel som arbejdsmiljørepræsentant i hverdagen?

Jeg oplever, at jeg gør en forskel, når jeg lytter til mine kolleger og bringer deres budskaber videre til ledelsen. Og når der kommer meldinger fra ledelsen, kan jeg hjælpe med at formidle og nuancere budskaberne og sikre, at ledelsen kommer med forklaringer, der giver mening. Det kan være med til at forhindre, at der opstår unødigt usikkerhed om fremtiden og folks jobsikkerhed – den slags kan virkelig belaste det psykiske arbejdsmiljø.

Som ny AMR-gruppe har vi desuden udviklet en ny måde at lave arbejdspladsvurdering (APV) på. Tidligere har medarbejderne skullet udfylde

et mere eller mindre standardiseret skema, som AMR efterfølgende lavede en handleplan ud fra. Nu har vi udviklet en dialogbaseret APV, hvor medarbejderne først besvarer nogle spørgsmål, som de efterfølgende sammen med deres team og AMR har en dialog om. Derefter laver teamet sammen en handleplan. Tanken er, at det skal åbne for mere dialog i personalegruppen. Vi er lige blevet færdige med at udvikle metoden og har kørt nogle testforløb af den. Det bliver rigtig spændende, når den nu skal ud at leve.

Hvad er det vigtigste, du har oplevet, og som måske har ændret dig som arbejdsmiljørepræsentant?

Jeg er blevet mere opmærksom på, hvor meget man som medarbejder kan gøre for at bidrage til et godt arbejdsmiljø. Man kan ikke bare læne sig tilbage og forvente, at nogle fikser det, eller at det kommer af sig selv. Derfor forsøger jeg at være med til at italesætte, at det er et fælles ansvar. Samtidig er der også meget, vi ikke kan ændre på. Så må vi i stedet få det bedste ud af omstændighederne.

Hvad er det sidste, du har grinet af?

Det må have været af min kone i morges, som var så træt, at hun ikke var til at få ud af sengen. Når man selv har været oppe i længere tid, kan det være ret komisk.

Hvad er dit faglige motto?

Hvis man står med et problem, må man tage stilling til, om det er noget, man kan ændre. Hvis ikke, er der ingen grund til at bruge energi eller tanker på det. Det siger jeg til borgerne, men det gælder sådan set for os alle. ■

Møde flere TRIO-medlemmer på fagbladets hjemmeside: socialpaedagogen.sl.dk/trio

BLÅ BOG

Nikolai Ebsen, 31 år

AMR på Autismecenter Vestsjælland, der tilbyder boformer, aflastning, dagtilbud mm. for børn og voksne med autisme, Slagelse Kommune. Har været AMR i godt et år.